

Paonori Nomaquë ya'huëpisopita ninshitërinso'

Paonori imapisopita yonquiaton, ninshitërinso'

¹ Ca Paonoco ninshitaranquëma', ni'co'. ¿Noy-anquëma' canpitanta'? Noya canta' ya'huarahuë. Quisocristoíchin natërahuë. Ina acorinco paato nanamën a'china'huaso marë'. Yosë nohuanton, noya nanan a'chinárahuë.

² Co'huara Quisocristo o'mayatërasohuë', ina nanan chachin Yosë sha'huitërinpoa'. Quiricanëñ quëran anitotërinpoa', iráca ninshitopiso'. Ina nohuanton, na'a pënëntona'piro'sa' ninopi.

³ "Hui'nahuë a'paimarahuë," ténin Yosë. Napoaton Quisocristo isoro'paquë o'marahuaton, piyapi chachin nasitimarin. Tapi shiin inaso'.

⁴ Yosë pochachin ni'ton, noyasáchin ninin. Chiminpirinhuë', Yosëri ananpitaantarin. "Inaso' têhuëñchachin Yosë hui'nin. Chini chiníquëñ nanantarin," ténëhua'. Ananpitaantarin ni'ton, nitotërehua'. Quisocristo chachin hua'anëntërinpoa' ni'ton, "Siniro" itërehua'.

⁵ Ina nosoroatonco, acorinco nisha nisha piyapi'sa' a'chinta'huaso marë'. Inapitanta' nanamën natëcaiso marë' pënënarahuë. Natëhuachina', "Quisocristoso' noya noya," tosapi.

⁶ Canpitanta' nisha piyapinquëma' nipomarahuë', Quisocristo imarama'. Yosë nohuanton, imarama'. ⁷ Napoaton Nomaquë ya'huëramasopita ninshitaranquëma'. Yosë pa'pi nosororinquëma'.

Nani acorinquëma' piyapinënpita nicacamaso'. Ni'ton, inasáchin yonquicaso' ya'huërin. Tata Yosë inaora nohuanton, catahuainquëma'. Asanocancainquëma'. Quisocristonta' inapochachin catahuainquëma'. Inaso' hua'anëntérinpoa'.

Inapita marë' Yosë nontërinso'

⁸ Canpitaso' noya Yosë natërama', natantërahuë. Ya'ipi piyapi napopi. Ina natantato, "Yosparinquën Sinioro," itërahuë Yosë. Ina'ton napotërahuë. Quisocristo catahuarinco ina pochin Yosë nonta'huaso marë'. ⁹ Yosë ni'sárinco, no'tëquën nontaranquëma'. Ya'ipi cancanëhuë quëran huarë' Yosë imarahuë. Hui'nin nanamën a'chinárahuë. Nani tahuëriya canpita yonquiatënquëma', ¹⁰ Yosë nontarahuë. "Noya catahuaquë'," itërahuë. Iráca quëran huarë' nicapënquëma' yapa'pirahuë', co nanitërahuë'. Ipora huanta' paca'huaso' yonquiarahuë. "Quëma nohuantohuatan, Sinioro, catahuaco onpopionta' pa'i," ténahuë, Yosë nontato. ¹¹ Yani'nanquëma'. Yacatahuanquëma' chiníquën cancantamaso marë'. Ina quëran noya noya imasarama'. ¹² Canpitanta' noya imapatama', achinicancanaramaco canta'. Noya ninontatéhua', noya noya cancantarihuá'.

¹³ Tëhuëñchachin iyaro'sa', iráca quëran huarë' nicapënquëma' yapa'pirahuë'. Ipora huanta' co nanitërahuë' paca'huaso'. Nisha nisha parti a'chinpatëra, piyapi'sa' natëtona', Quisocristo imasapi. Canpitanta' yaa'chintëranquëma' noya noya imacamaso marë'. ¹⁴ Ya'ipi

piyapi'sa' pënëna'huaso' ya'huërin. Quisocristo sha'huitérinco. "Hua'ano'sa', topinan piyapi'sa', ya'ipi nananquë nonpisopita a'chintéquë'. Quírica nitotoro'sa', co nitotoro'sahuë', ya'ipiya pënënquë!", itérinco. ¹⁵ Napoaton canpitanta' yaa'chintéranquëma!. Nomaquë ya'huëramasopitanta' Quisocristo nanamëen a'chinchinquëma' ténahuë.

Quisocristo nanamëen

¹⁶ Co caso' tapanahuë' Quisocristo nanamëen a'china'huaso marë'. Piyapi'sa' natëhuachina', Yosëri anoyacancantarín. Inaíchin nanitaparin nicha'ëinpoaso'. Cotioro'sari'ton natëhuachina', anoyacancantarín. Iporaso' nisha nisha piyapi'santa' anoyacancantarín. Napoaton pa'yatërahuë nanamëen sha'huica'huaso'.

¹⁷ "Yoséíchin anoyacancantérinpoa'", topatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Oshanënpoa' inquitatonpoa', co huachi inapita yonquiarinhue'. Quiricanën quëran ina anitotërinpoa'. "Cancanënpoa quëran huarë' Yosë natëhuatëhua', noya ni'sarinpoa' ni'ton, noya nanopimiatarihua'", ténin Yosë quiricanënquë. Co canpoara nanitërëhuahuë' noya cancantacaso'.

Iráca quëran huarë' oshahuanpiso'

¹⁸ Yosë inápaquë ya'huaponahuë', cancanënpoa quëran anitotërinpoa'. "Piyapi'sa' co noyahuë' nipi. Co ca pochin cancantopihuë'. Ina marë' no'huito, ana'intarahuë huachi," ténin Yosë. No'tën nanan nitaponañaraihuë', co nohuitopihuë' natëcaiso'.

¹⁹ Cancanëna quëran Yosë nohuitoñchinachin acopirinhue', co yanohuitopihuë'. ²⁰ Isoro'pa'

ninin quëran huarë' piyapi'sa' nitotopi. Yosëso' co quënanpirëhuahuë', nani ma'sha ninin. Ina nicatona', "Tëhuëñchachin Yosë ya'huërin. Ya'ipiya nanitaparin ni'ton, ina chinotahua," ta'caso nimirinhue', co nohuantopihuë'. Napoaton na'inpi. ²¹ Yosë ya'huërinso' nitotaponaraihuë', co ina chinotopihuë'. Ina nohuanton, nani ma'sha ya'huëtopirinahuë', co ina marë' "Yosparinquën Sinioro," co itopihuë'. Nisha nisha yonquiatona', chihuërinso pochin nipi. Tashi pochin cancantopi. ²² "Ya'ipiya nitotërai," topirinahuë', co noya yonquipihuë'. ²³ Yosëso' noyasáchin ninin. Co onporonta' chiminaponhuë'. Inaso nimirinhue', co ina yonquipihuë'. Ina nariantatona', mamanshi nipi moshacaiso marë'. Mamanshi piyapi nonanpiso' moshapi. Co piyapi ya'huëmiatopirinhuë', ina yamoshapi. Nisha nisha ma'sharo'santa' moshapi. A'naquën anpiantëhuano'sa', a'naquën no'paquë niohuaratérinsopita, inapita moshapi.

²⁴ Napoaton Yosëri tananpitërin co noyahue' yonquipisopita nicacaiso marë'. A'porin. A'pohuachina, pa'pi co noyahue' nipi. Taparosáchin yonquiatona', nisé'huapi. Co ina pochin nisé'huacasohue' nimirinhue'. ²⁵ Yosëri no'tequën anitotopirinhuë', ina a'porahuatona', nonpin nanan natëpi. Ma'sha isoro'paquë ya'huërinsopita moshatona', chinotopi. Yosëriáchin ya'ipiya ninin nimirinhue', co inaso' chinotopihuë'. Tëhuëñchachin inasáchin chinotacaso' ya'huërin, ténahuë. Amen.

²⁶ Napoaton Yosëri tananpitërin pa'pi co noyahue' cancantacaiso marë'. Sanapi'sa'

co huachi so'ina' nohuantopihuë'. Sanapi capini nisë'huacaiso' nohuantopi. Co ina pochin nicacasohuë' nimirinhue'. ²⁷ Quëmapi'santa' co huachi sa'ina' nohuantopihuë'. Quëmapi capini nisë'huapi. Ina marë' na'inpi ni'ton, Yosëri ana'intarin. Co no'tequën yonquiatonaraihuë', nitapicancanpi. Nonënanta' tapipi.

²⁸ Co Yosë yanatëpihuë' ni'ton, inari a'porin co noyahuë' nicacaiso marë'. Nitapicancamiatopi.

²⁹ Pa'pi co noyahuë' nipi. Nimonshitacaisoráchin yonquipi. Na'con oshahuanpi. A'na piyapi ma'shanënpita nohuantapapi. Piyapi chinotopi. Niapiratopi. A'naquën tēpatopi. Nino'huipi. Nonpinápi. No'huitápi. A'napita nonpinapipi.

³⁰ Nipinopi. Yosë inimicotopi. Ma'tona ma'tona nonpi. "Caso' noya noyaco," ta'tona', a'napita nocanpi. Yonquirápi co noyahuë' nicacaiso marë'. Pa'pina', a'shina', co inapita tēranta' natëpihuë'.

³¹ Co huachi noya yonquipihuë'. Nonpinápi. Co quëmopinënpita tēranta' nosoropihuë'. No'huitochinachin cancantopi. ³² "Co noyahuë' nipesopita chiminpachinara, ana'intacaso' ya'huérin," ténin Yosë. Ina nitotaponaraihuë', inachachin niantapi. Naporahuatona', a'napitanta' co noyahuë' nipachinara, pa'yatopi.

2

Yosëri no'tequën ana'intérinso'

¹ A'naquëma' iyaro'sa' piyapi'sa' yonquirapi-ratoma': "Paso' quëmapi co noyahuë' ninin," ténama'. Napoapomarahuë', ina pochachin canpitanta' co noyahuë' ninama'. Napoatoma',

nina'intarama'. ² "Co noyahue' nipatama', ana'intaranquëma'," ténin Yosë. No'tequën inaso' ana'intarin, nitotéréhuë. ³ "Pasopita oshahuapi," ténama'. Nipirinhue', canpitanta' co noyahue' nipatama', Yosë ana'intarinquëma co cha'ësaramahuë'. ⁴ Yosë nosororinpoaso' co no'tequën yonquiramahuë'. "Co a'naroáchin no'huirinpoahuë," ta'toma', co noyahue' ninama'. Téhuëncachin co a'naroáchin ana'intérinquëmahue'. "Oshaquëran co noyahue' yonquipisopita nariantapona' nimara," ta'ton, ninarárin. ⁵ Canpitaso nipirinhue', co natantochináchinhue' cancantërama'. Co oshanëma' yaa'poramahuë'. Napoaton ayaro' tahuëri chini chiníquën ana'intarinquëma'. Naporo' ya'ipi piyapi'sa' no'tequën ana'intarin. ⁶ Ya'ipi ninëhuasopita Yosë nitotérin. Ayaro' tahuëri ina yonquiaton, no'tequën sha'huitarinpoa'. Noya nipatéhuë', noya acoarinpoa'. Co'so' noya nipatéhuahue', ana'intarinpoa'. ⁷ Noyasáchin nipatéhuë', noya ni'sarinpoa'. Yosë yonquiatéhuë', noya acoinpoaso marë' na'con nohuantohuatéhuë', ananpitaantarinpoa'. Inarë'quënpoa' ya'huëmiatarihua'. ⁸ Nipirinhue', canpoara nohuantéréhuasoráchin nipatéhuë', no'huiarinpoa'. No'tequën anitotopirinpoahuë' co natéhuatéhuahue', ana'intarinpoa'. Co noyahue' nipatéhuë', chiníquën ana'intarinpoa'. ⁹ Ya'ipi co noyahue' nipisopita no'tequën ana'intarin. Naporo' chiníquën parisitapi. Cotioro'sa' no'tequën chachin ana'intarin. Nisha piyapi'santa' co noyahue' nipachina, inapochachin ana'intarin. ¹⁰ Noya nipisopitaso nipirinhue', noya ni'sarin.

Noya noya acorarin. Asanocancanarin. Cotioro'sa' no'tequën chachin napotarin. Nisha piyapi'santa' inapochachin nitarin. Ya'ipinpoa' noya nipatëhua', nicha'ësarinfoa'.

¹¹ Yosëso' ya'ipinpoa' napopianachin ni'ninpoa'. ¹² Iráca Moisësëri cotioro'sa' pënënин nani ma'sha natëcaiso'. Cotioro'sarächin pënënин. Co ina natëhuachinahuë', oshahuani. Ina marë' Yosëri ana'intarin. A'napitaso nimirinhue' co pënëntérinso' nitotopihuë'. Co nitotatonahuë', co ina natëcaiso' ya'huëpirinhue'. Co noyahue' nipachina', ana'intarin chachin inahuanta'. ¹³ Cotioro'saso' Moisësë pënëntérinso' natanaponaraihue', co natëtopihuë'. Napoaton co Yosëri noya ni'ninhuë'. No'tequën natëpi naporini, Yosëri noya ni'itonhue'. ¹⁴ Nisha piyapi'saso' co Moisësë pënëntérinso' nitotopihuë'. Co nitotaponaraihue', a'naquën noya nipi. Inahuara cancanëna quëran nitotopi ni'ton, napopi. ¹⁵ Cancanëna quëran Yosëri anitoterin noya nicacaiso'. Co noyahue' nipachinara, inahuara nitotopi. "Co inapocaso nimirinhue', inaporëhua'", topi yonquiatona'. Inapochachin noya nipachinara, inanta' cancanëna quëran nitotopi. ¹⁶ Ayaro' tahuëri ya'ipi co noyahue' yonquirëhuasopita aipitarinfoa'. Po'oana quëran ma'sona téranta' onporëhuasopita a'ninquëchin anitotarinpoa'. Naporo' tahuëri Tata Yosë nohuanton, Quisocristo no'tequën sha'huitarinfoa'. Co noyahue' nipatëhua', ana'intarinpoa'. Ina nanan ya'ipi parti sha'huirarahuë.

*Co cotioro'sa' tēranta Yosë pēnēntērinso'
natēpisohue'*

17 A'naquëma' cotioro'sanquëma' ni'ton, a'napita nocanama': “Moisësë pēnēntērinso' natëhuatoi, cha'ësarai,” tēnama’. “Yosë na'con na'con nosororincoi,” tomantatoma', a'napita nocanama'. **18** Yosë nohuantērinso' nani nitotërama'. Yosë quiricanën a'chintérinënquëma' ni'ton, nitotërama' noya nicacamaso'. **19** Nisha piyapi'santa' yaa'chintërama'. Inapitaso' co Yosë nohuitatonaraihuë', somaraya pochin niconpi. Tashi pochin cancantopi. **20** Co Yosë nanamën nitotopihuë' ni'ton, yaa'chintërama'. “Yosë no'téquën pēnēnincoi ni'ton, noya noya nitotërai. A'napitaso' co quiya pochin nitochátërapihuë'”, tēnama'. **21** A'napita a'chintopiramahuë', ¿onpoatomata' canpita chachinso' co yonquiramahuë? “Ama ihuatocosohue'”, tapomarahuë', ¿onpoatomata' ihuatërama'? **22** “Ama a'na quëmapi sa'in monshitocosohue'”, tapomarahuë', ¿onpoatomata' canpitanta' monshihuanama'? Piyapi'sa' mamanshi moshahuachinara, no'huirama'. “Yoséichin chinotacaso nimirinhue'”, tēnama'. Napoapomarahuë', ¿onpoatomata' co cancanëma quëran huarë' chinotëramahuë'? Co mamanshi moshapiramahuë', moshatopiso pëiquë ihuatërama'. **23** “Quiyasáchin Moisësë pēnēntērinso' nitotërai,” tēnama'. Napoapomarahuë', co natëramahuë'. Ina marë' a'napitari Yosë pinopi. **24** Co noyahue' cancantërama' ni'ton, nisha piyapi'santa' co Yosë noya ni'sapihuë'. Quiricanënquë chachin naporin:

25 “Quiyaso' Yosë piyapinënpitaco,” ta’toma’, marca niacotërama’. Moisësë pënëntérinso’ noya natëhuatama’, no’tëquën niacotërama’. Nipirinhüë’, co natëhuatamahuë’, topinan quëran marca niacotërama’. **26** Nisha piyapi’santa’ níponaraihuë’, Yosë natëhuachina’, piyapinënpita pochin ni’sarin. **27** Co marca niacotaponaraihuë’, Yosë natëhuachina’, sha’huirapiaponënquëma’. Canpitaso’ pënëntérinso’ nitotapomarahuë’, co natëhuatamahuë’, Yosë ana’intarinquëma’. **28** Cotioro’sanquëma’ nípiramahuë’, co ina marë’ piyapinënpita pochin ni’ninquëmahuë’. Inapochachin Yosë marcanënta’ co topinan nonënpoaquë niacotacaso’ ya’huérinhüë’. **29** Ya’ipi cancanënpoa quëran Yosë imapatëhua’, tëhuëñchachin piyapinënpita pochin ni’sarinpoa’. Marcanën cancanënpoaquë acotérinpoa’. Co nonënpoaquë acotérinpoahuë’. Ispirito Santo anoyacancantérinpoa’. Ina quëran noya ni’ninpoa’. Co piyapi’sa’ pa’yatopirinënpoahuë’, Yosëso’ noya ni’sarinpoa’.

3

1 Cotioro’sa’ ni’tona’, marca niacotopi. ¿Ma’ta’ ina marë’ canapi? **2** Na’con canapi tënahuë. Yosëri na’con catahuarin. Inahua’ton iráca nontérin. Nanamën chachin aninshitérin ya’huëmiatacaso marë’. **3** A’naquënso’ co huachi ina natëpihuë’. Ina níponahuë’, co nanitérëhuë’: “Yosëso’ co no’tëquën sha’huitérinhüë”, ta’caso’. **4** Yosëriso’ co onporonta nonpintarinhüë’. Ya’ipi piyapi’sa’ nonpinpirinahuë’, Yosëso’ no’tëquënnáchin nonin. Quiricanën quëran naporin:

“No'tëquënáchin nontérancoi ni'ton, a'naquën non-pinapipirinënquënhuë',
co onporonta' minsëarinënquënhuë',” ténin.

⁵ A'naquën po'pin yonquipi: “Canpoa co noyahuë ninëhua ni'ton, Yosë noyasáchin nininso' a'ninquëchin anitotérinpoa'. Napoaton ana'intoahuachinpoa', co no'tëquën ana'intérinfoahuë',” toconpi. ⁶ ¡Co ina pochin yonquicaso ya'huërinhuë! Yosëso' noya ni'ton, no'tëquën ana'intiinfoaso' ya'huërin. Co ana'intiinfoaso' ya'huërinhuë' naporini, co ayaro' tahuëri no'tëquën sha'huichitonpoahuë'.

⁷ A'naquëonta' tapona': “Caso' nonpinpirahuë', Yosëso' no'tëquënáchin nonin. Nonpinahuë ni'ton, Yosë no'tëquënáchin noninso a'ninquëchin anitotérinpoa'. Napoaton co oshahuan pochin Yosë ana'intincoso' ya'huërinhuë',” toconpi. Co no'tëquën yonquipihuë'. ⁸ A'naquënta napopi: “Huëco' manta téranta' niahua' Yosë na'con na'con catahuainpoaso marë'. Paono chachionta' ina pochin a'chintérinpoa',” topi pinotonaco. Co no'tëquën yonquipihuë' ni'ton, napopisopita no'tëquën ana'intacaso' ya'huërin.

Ya'ipinpoa' oshahuanëhuaso'

⁹ ¿Onpopinta' iporaso' yonquiarihua'? Cotioro'sanpoa noya noya ninëhua', ¿tëcarihua ti? ¡Co naporinhuë! Nani sha'huitéranganquëma'. Cotioro'sanpoa', nisha piyapi'sa', ya'ipinpoa' oshahuanëhuaso'. ¹⁰ Yosë quiricanënquë tapon: “Ya'ipi piyapi'sa' co noyahuë' nipi. Co a'naya téranta' noya nininhuë'. ¹¹ Co no'tëquën yonquipihuë'.

Co inahuara nohuantopihuë Yosë chinotacaiso'.

¹² Co Yosë iranën pa'topihuë', pëshonpi.

Co a'naya téranta' noya ninihuë'.

¹³ Chimipi pa'pitopiso' i'soatopinan pochin napoonin nonpi.

Nonpintatona', ya'huan tomain yanquëëtérinso pochin na'a piyapi'sa' aparisitopi.

¹⁴ No'huitatona', piyapi'sa' pinosápi.

¹⁵ A'naroáchin yaahuëtopi, yatëpatopi.

¹⁶ Insëquësona pa'pachinara, piyapi'sa' aparisitopi, asëtopi.

¹⁷ Piyapi'sa' ano'huitopi ni'ton, co noya nini'tona' ya'huëpihuë'. Co sano cancantopihuë'.

¹⁸ Yosë të'huatacaso' ya'huëpirinhuë', co ina yon-quipihuë', ténin iráca Yosë quiricanënqué ninshitatona'.

¹⁹ Tëhuëñchachin co noyahue' nicatëhua', ya'ipinpoa' oshahuanëhua'. Yosë pënëntérinso' nitotopirëhuahuë', co natërëhuahuë' ni'ton, ana'intinpoaso' ya'huërin. ²⁰ "Pënëntérinso' natëhuatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'" topirinahuë' a'naquën. Co ina marë' noya ni'ninpoahuë'. Pënëntérin quëran oshahuanëhuaso' anitotérinpoa'. Ina natanpatëhuara, "Tëhuëñchachin oshahuanëhua'. Co noyahue' ninëhua'", ténëhua'.

Quisocristo imapatëhua', anoyacancantërinpoaso'

²¹ Iporaso nipirinhuë' Yosë anitotérinpoa' onporahuatësona cha'ëcaso'. Co iráca pënëntérinso' natërëhua quëran noya cancantarihuahuë'. Moisësë, pënëntona'piro'sa', inapita inachachin

sha'huitérinënpoa'. 22 Quisocristo imapatéhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Insosona natéhuachin, anoyacancantarín. Co nisha nisha nontérinpoahuë'. 23 Ya'ipinpoa' oshahuanëhua'. Co a'nayanpoa téranta' Yosë pochin cancantéréhuahuë'. 24 Nipirinhué', inaora nohuanton, Yosë nosororinpoa'. Nosoroatonpoa', Quisocristo a'paimarin nicha'ëinpoaso marë'. Ina imapatéhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. 25 Yosë nohuanton, Quisocristo chiminin. Oshanënpoa' inquitinpoaso marë' chiminin. "Ca marë' chiminin," topatéhua', oshanënpoa' inquitarinpoa'. Huénainën quëran anoyacancantarínpoa'. Iráca piyapi'sa' oshahuanpirinahuë', Yoséri co a'naroáchin ana'intérinhuë'. "A'na tahuëri Quisocristo chiminpachin, oshanëna' inquitarahuë," ta'ton, co ana'intérinhuë'. 26 Iporaso huachi Quisocristo chachin a'paimarin ya'huérénamënpoa' chiminacaso marë'. "Quisocristo oshanënpoa marë' chiminin," topatéhua', oshanënpoa' inquitarinpoa'. Noyápiachin cancan quëtarinpoa'. Ina imapatéhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Co canpoanta' ana'intarinpoahuë'.

27 Napoaton co inso téranta nocanacaso' ya'huérinhuë', ténahuë. Co pënëntérinso' natéréhuaso marë' Yosë noya ni'ninpoahuë'. Quisocristo naporinso' natéréhuaso marë' nicha'ërinpoa' ni'ton, co a'napita nocanacaso' ya'huérinhuë'. 28 Nani sha'huitéranchuëma'. Quisocristo imaréhuaso marë' anoya-cancantérinpoa'. Co ya'ipi pënëntérinso' natépiréhuahuë', noya ni'ninpoa'.

²⁹ Yosë ya'ipi piyapinpoa' nohuantérinpoa'. Co cotioro'saráchin nosororinhuë'. Nisha piyapi'santa' nosororin. Ya'ipinpoa' nosororinpoa'. ³⁰ A'naíchin Yosë ya'huérin. Ya'ipinpoa' napopianachin nosororinpoa'. Cotioro'santa', nisha piyapi'santa', Quisocristo imapachina', anoyacancantarín. ³¹ Quisocristoíchin anoyacantérinpoa' ni'ton, iráca pënëntérinso' ¿co huachi pa'térinhuë pochin nitéröhua ti? ¡Co naporinhuë! Ina quëran oshahuanëhuaso' nitotarihua'. Quisocristo imapatéhua', catahuarinpoa' noya natëcaso'.

4

Apraan natëtérinso'

¹ Apraan naporinso' sha'huichinquëma'. Inaso' shimashonënpoa'. ¿Onporahuatonta' Yosëri noya ni'nin? ² Apraan inaora co nanitérinhuë' no'tequén Yosë natëcaso'. Inaora nanitérin naporini, "Caso' noyaco. No'tequén natërahuë," chitonhuë'. Napoaponahuë', co ina pochin Yosëri ni'ninhuë'. ³ Yosë quiricanënqué naporin: "Yosë no'tequén nontérinco. Inasáchin catahuarinco,' topachina, Yosëri noya ni'nin. Oshanëen inquitaton, noya ni'nin," ténin quiricanënqué. ⁴ Ni'co'. Piyapi'sa' sacatohuachinara, pahuérëcaso' ya'huérin. Inapochachin no'tequén natëröhua' naporini, Yosë noya nicainpoaso' ya'huë'itonhuë'. ⁵ Yosëso niperinhuë', inaora nohuanton nosororinpoa'. "Co caora noya niperahuë', Yosë chachin anoyacancantarínco," topatéhua', oshanënpoa' inquitatonpoa' noya ni'ninpoa'. ⁶ Co noyahuë' niperéhuahuë', inaora nohuanton, Yosë

anoyacancantérinpoa' ni'ton, noya ni'ninpoa'. Ina marë' noya cancantéröhua'. Iráca Tapi inachachin naporin. ⁷ Quiricanënqué ninshitérin:

“Oshanënpoa' Yosë inquitoahuachinpoa', noya cancantarihua'. Ya'ipi oshanënpoa' ayatarinpoa'.

⁸ Co huachi oshanënpoa marë' ana'intarinfoahuë'!

Napoaton noya cancantarihua',” ténin.

⁹ ¿Inpitata' ina pochin noya cancantapi? Co cotioro'saráchin ina pochin noya cancantacaso' ya'huëtopihuë'. Co marca niacotopirinahuënta' noya cancantapi. Apraan yonquico'. “Yosë no'téquën nontérinco. Inasáchin catahuarinco,” topachina, Yosëri noya ni'nin. Nani sha'huitéranquëma'. ¹⁰ ¿Onporota' noya ni'nin? ¿Marca niacotérin piquëran noya ni'nin? Co naporó' naporinhuë'. Co'huara marca niacochatérasohuë', noya ni'nin. ¹¹ Yosë natérin ni'ton, inari noya ni'nin. Co'huara marca niacochatérasohuë', piyapinën pochachin ni'nin. Ina piquëran marca niacotérin imarindo' anitotacaso marë'. “No'téquën nontérinco,” topachina, noya ni'nin. Nisha piyapi'santa' ina pochachin natëtohuachinara, Apraan pochin cancantopi. Co marca niacotopirinahuë', Apraan hui'ninpita pochin nipi. ¹² Cotioro'santa' Apraan pochin natëtohuachinara, hui'ninpita pochin nipi anta'. Co marca niacotopiso marë' noya cancantopihuë'. Co'huara marca niacochatérasohuë', Apraanso' natëtérin. A'napitanta' ina pochin cancantoahuachinara, Yosëri noya ni'sarin.

Yosëri Apraan sha'huítérinso'

13 Iráca Yosëri Apraan itapon: “Nosoroatënquën, páncaro'pa' quëchinquën. Piyapinëhuë pochin ni'saranquën. Quëma shinparinpitanta' noya catahuaarahuë. A'na tahuëri ya'ipiro'pa' hua'anéntapona',” itérin. “Yosë co onporonta' nonpintarincohuë”, téninso marë' Yosëri noya ni'nin. Co naporö' Moisësë pënëñchátérarinhuë'. Napoaton co ina natérinso marë' Apraan noya ni'ninhue'. **14** Pënëntérinso' natëpisopitaráchin noya ni'nin naporini, topinan cancanënpoa quëran natérëhuasopitaso' co noya nicainpoaso' ya'huë'itonhuë'. Topinan quëran Yosëri Apraan sha'huichitonhuë'. **15** Moisësë pënëntérinso' co natëhuachinarahue', ana'intacaso' ya'huërin. Co pënëntérinso' ya'huërinhuë' naporini, co natëcaso' ya'huë'itonhuë'. Co ina marë' oshahuaintërihuahuë'.

16 Napoaton Apraaniso natëton: “Yosë no'tëquën nontérinco,” topachina, Yosëri itérin: “Oshahuanpiranhue', caora nohuanto, nosoroatënquën catahuaranquën. Hui'nanpitanta' catahuarahue,” itérin Yosëri. Co cotioro'saráchin nosororinhue'. Ya'ipi Apraan pochin cancantopisopitanta' nosororin. Ina hui'ninpita pochin ninëhua'.

17 Iráca Yosëri Apraan itérin: “Ca nohuanto, notohuaró' shiparinpita ya'huëtarinquën. Na'a nisha nisha piyapi'santa' quëma pochachin cancantapi,” ténin Yosë. Quiricanëñquë naporin. “Yosë no'tëquën nontérinco. Ya'ipiya nanitaparin. Chiminpisopitanta' nanitérin ananpitacaso'. Co ma'sha ya'huëpirinhue', nani ya'huërinso pochin sha'huichanin,” ta'ton, Apraan natëtérin.

18 “Quëma shiparinpita notohuarō' na'asapi,” itérin Yoséri. Hua'qui' co a'na hui'nin tēranta' ya'huëtérinhue'. Sacai' natétacaso nípirinhue', Apraan natétérin. “Yosé nohuanton, oshaquérañ hui'nuhüe ya'huëtarinco. Shihuëpitanta' na'asapi,” ténin Apraan. **19** Pasa pi'ipitaponahuë', co hui'nin ya'huëchatérarinhuë'. Co huachi chinirinhue'. Sa'ionta' co hua'huana'pihuë'. Nani paia. Napoaponahuë', Yosé natérin. **20** “Yosé nonpintérinco,” co téninhue'. Co nisha nisha yonquirinhue'. “No'tequén nontérinco,” ta'ton, chiníquén cancantérin. “Ma noyacha Yosëso' ni'ton, co naniantarincohuë'. **21** Yosé ya'ipiya nanitaparin. Sacai' níponahuë', nani sha'huitérinco ni'ton, catahuarinco. Sha'huitérincoso chachin ya'huapon,” ténin. **22** Ina pochin yonquirinso marë' Yoséri noya ni'nin.

23 Apraan naporinsopita Yosé quiricanënqué ninshitopi. Canpoanta' nitotacaso marë' ninshitopi. **24** Ina pochin cancantoahuatéhua', Yosé noya ni'sarinpoa'. Quisocristo chiminpirinhue', Yoséri ananpitaantarín. Ina hua'anëntérinpoa', ténéhua'. Ina marë' Yosé noya ni'sarinpoa' canpoanta'. **25** Yosé nohuanton, oshanënpoa marë' chiminin. Inari chachin ananpitaantarín oshanënpoa' inquitatonpoa', noya nicainpoaso marë'.

5

Yosé anoyacancantérinpoaso'

1 “Sinioro Quisocristoíchin nicha'ësarinpoa'” ta'tehua', imarëhua'. Oshanënpoa' inquitérinpoa' ni'ton, Yosé noya ni'ninpoa'. Co inimiconënpita

pochin ni'ninpoahuë'. ² Quisocristo cancanënpoa quëran natëhuatëhua', nicha'ësarinfoa'. Nosoroatonpoa', ipora huanta' catahuarinfoa' noya imacaso marë'. A'na tahuëri Yosë'pa' pa'patëhua', Yosë pochin nisarëhua'. Ina yonquiatëhua', nóya cancantarihua'. ³ Iporaso' parisitarihuarahüë', noya cancantarihua'. "Parisitohuatëhua", Yosë catahuarinfoa' imamiatacao marë", ta'tëhua', co sëtarihuahüë'. Chiníquën cancantatëhua', noya ahuantarihua'. ⁴ Noya ahuantohuatëhua', chini chiníquën cancantarihua' ni'ton, Yosë noya ni'ninpoa'. "Co naniantarinpoahuë", ta'tëhua', inasáchin ninarihua'. ⁵ Inasáchin ninahuatëhua', tëhuëñchachin co naniantarinpoahuë' ni'ton, co tapanarihuahüë'. Ispirito Santo a'patimarinpoa'. Ya'coancantohuachinfoa': "Ma noyacha Yosë nosororinfoa paya," tarihua'. Ispirito Santo chachin Yosë nosororinfoaso' anitotérinfoa'.

⁶ Canpoara co nanitërhahuahüë' cha'ëcaso'. Nipirinhüë', iráca o'macaso' nanihuachina, Quisocristo isoro'paqué o'marin. O'marahuaton, oshahuano'sa marë' chiminin. ⁷ Ni'co'. Piyapi noya níponahuë', co insonta' ya'huërenamëñ chiminacaso' nohuantërinhuë'. Noya noya nípachin, nicha'ëcaso marë' a'nara' ya'huëretapon nimara. ⁸ Quisocristoso nipirinhüë' oshahuano'sa marë' chiminin. Oshanpirëhuahüë', ya'huëretërinpoa'. Yosë nohuanton, canpoa marë' chiminin. Napoaton: "Ma noyacha Yosë nosororinfoa paya," tënëhua'. ⁹ "Corosëquë huënainëñ pa'nin. Oshanënpoa marë' chiminin," topatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Napoaton ayaro' tahuërinta' catahuarinfoa'. Naporo'

tahuëri co noyahuë' nipesopita chiníquën ana'intarin. Imarëhuasopitaso niperinhuë', co ana'intarinpoahuë'. Quisocristo chachin nicha'ësarinfoa'. **10** Iráca oshahuanatëhua', Yosë inimicotopirëhuahuë', hui'nin chiminin ni'ton, nanan anoyatérinfoa'. Iporaso' noya nipayarëhuaso pochin ninëhua' ni'ton, noya noya catahuarinfoa'. Nanpiantarin ni'ton, catahuarinfoa' noya cha'ëcahuaso marë'. **11** Naporahuaton, "Yosë nosororinfoa'", ta'tëhua', ina pa'yatérëhua'. Hui'nin chachin nanan anoyatérinfoa' ni'ton, noya cancantérëhua'.

Atan, Cristo inapita napopiso'

12 Atan'ton co noyahuë' nicaton, oshahuanin. Ina marë' chiminacaso' ya'huérin. Ina quérان ya'ipinfoa' co noyahuë' nicatëhua', chiminëhua'. **13** Co'huara Moisësë pënëncatérasohuë', piyapi'sa' oshahuanpi. Oshahuanpirinahuë', co pënëntérinso' ya'huéyátérarinhuë' ni'ton, co ina marë' ana'intacaso' ya'huë'itonhuë'. **14** Niperinhuë', Atan quérان huarë' ya'ipi piyapi'sa' chiminpi. Moisësë ya'huéaque huarënta' chimina'piapi. Ya'nan isoro'pa' nipopon, Yosëri pënënpirinhuë', Atan co natëtonhuë', oshahuanin. Ina quérان ya'ipi piyapi'santa' co noyahuë' nicatona', oshahuanpi. Co Yosëri chachin pënënpirinhuë', inahuanta' oshahuanpi. Atan pochin cancantatona' ya'ipi piyapi'sa' oshahuanpi. Quisocristoso niperinhuë' nanan anoyatinpoaso marë' o'marin.

15 Inaso' ya'ipinfoa' nosororinfoa'. Atanso niperinhuë' co ina pochin nininhuë'. Co

natérinso maréhuë' oshanën ya'huëtérin. Inapochachin ya'ipi piyapi'sa' oshahuanatona', chiminpi. Ina quëran ana'intacaso' ya'huërin. Yosëso nípirinhuë' inaora nohuanton, na'con nosororinpoa'. Nosoroatonpoa', hui'nin a'paimarin na'aquënpoa' anoyacancantinpoaso marë'. ¹⁶ Atan co natérinhuë' ni'ton, osha ya'huërin. A'naíchin pénéninso' co natérinhuë' ni'ton, ana'intacaso' ya'huërin. Nípirinhuë', Yosë nosororinpoaso' co ina pochin ninihuë'. Na'con oshahuanpiréhuahuë', Quisocristo chiminin ni'ton, oshanënpoa' inquitatonpoa', noya ni'ninpoa'. ¹⁷ A'na ya'piíchin têhuërin ni'ton, ya'ipi piyapinpoa' chiminacaso' ya'huërin. Aquëtë huarë' Yosëso', inaora nohuanton nosoroatonpoa Quisocristo quëran nicha'érinpoa' ni'ton, inarë'quënpoa' nanpimiatatëhua' hua'anëntarihua'.

¹⁸ Atan co noyahue' ninin ni'ton, ya'ipinpoa' ana'intinpoaso' ya'huëpirinhuë'. Quisocristo chiminin ni'ton, ya'ipinpoa' nanitéröhua' nanpimiatacaso'. Imapatëhua', co ana'intarinpoahuë'. ¹⁹ A'naíchin co Yosë natérinhuë' ni'ton, ya'ipinpoa' oshahuanëhua'. A'naso nípirinhuë' Yosë natéton, chiminin. Ina marë' na'aquënpoa' anoyacancantérinpoa'.

²⁰ Iráca Moisësë pénëntërin oshahuanëhuaso' anitotinpoaso marë'. Ina quëran na'con oshahuanëhuaso' nitotéröhua'. Na'con oshahuanpiréhuahuë', inaora nohuanton, Yosë na'con na'con nosororinpoa'. ²¹ Oshahuanëhua' ni'ton, chiminpatëhua', parisitomiatacaso' ya'huëpirinhuë'. Yosëso' inaora nohuanton, nosoroatonpoa', catahuarinpoa'. Sinioro

Quisocristo anoyacancantuohuachinpoa',
nanpimiatarihua'.

6

Quisocristo imapatéhua', co huachi oshahua-nacaso' pa'yatarihuahué'

¹ Yosë inaora nohuanton nosororinpoa ni'ton, manta téranta' niahua' inaora nohuanton, oshanénpoa' inquitiinpoaso marë' ¿técarihua ti? ² ¡Co naporinhué! Quisocristo imapatéhua', chiminéhuaso pochin cancantatéhua', co huachi oshahuanacaso' pa'yatarihuahué'. ³ "Quisocristo imarahué huachi," ta'téhua', aporihuanéhua'. Ina noya chinpitacaso marë' aporihuanéhua'. Aporihuanpatéhua', Quisocristore'quénpoa' chiminéhuaso pochin ninéhua'. Ina chimininso pochachin co noyahue' yonquiréhuasopita a'poréhua'. Nani ina nitotérama'. ⁴ Quisocristo chiminpachina, pa'pitopi. Aporintohuachinénpoara, canpoanta' pa'pitérinénpoaso pochin co noyahue' yonquiréhuasopita nariantéréhua'. Tata Yosë chiníquën nanantaton, Quisocristo ananpitaantarin. Canpoanta' nasha cancan quëtérinpoa' nasha pochin nanopicaso marë'. Ina yonquiatéhua', aporihuanéhua'.

⁵ Quisocristo chiminaponahué', nanopiantarin. Inapochachin canpoanta' co noyahue' yonquiréhuasopita nariantohuatéhua', nanopiantarëso pochin noya noya cancantarihua'. ⁶ Cato' cancan pochin ya'huëtérinpoa'. A'na cancanso' sopai yanatérin. Quisocristo imaréhua' ni'ton, co noyahue' cancantéréhuaso'

corosëquë patanantérëso pochin nitérëhua'. Ama huachi sopai natëcaso marëhuë' napotérëhua'. Co noyahüe' cancantérëhuaso' chimininso pochin nitahua'. ⁷ Chimipiso' co huachi yonquirinhüe' oshahuanacaso'. Inapochachin canpoanta' Quisocristo imapatéhua', co huachi oshanënpoa hua'anëntérërinfoahuë'. ⁸ Co noyahüe' cancanso' nariantohuatéhua', Quisocristo pochachin noyápiachin cancantarihua'. Ina nohuitatéhua', noya noya nanopiarëhua'. ⁹ Inaso' nanopiantahuachina, co huachi chimianinhüe'. Chimirin nani minséaton, nanopimiataantarín. ¹⁰ Chiminpachina, oshanënpoa marë' chiminin. Naporo' oshanënpoa' minsérin. Iporaso' Yoséíchin natëcaso marë' nanopimiataantarín. ¹¹ Inapochachin canpitanta' ama huachi oshahuanacamaso' yonquicosohuë'. Quisocristo imarama' ni'ton, Yoséíchin natëco'.

¹² Ama oshanëma hua'anëntaté pochin nitaténquëma' camayápainquëmaso nohuantocosohuë'. Ya'ipi co noyahüe' yonquiramasopita nariantatoma', noyasáchin yonquico'. ¹³ Ni'co'. Imirama', nantëma', ya'pirama', huëratëma', nanamëma', inapita ya'huëtérinquëma'. Inapita quëran co noyahüe' nicacaso ya'huëpirinhüe'. Ama nohuantocosohuë'. Yosé natëcamasoáchin yonquico'. Chiminama quëran nanopiantéremaso pochin cancantatoma', ya'ipi nonëma quëran huarë' noyasáchin nico'. ¹⁴ Inapohuatama', co huachi oshanëma hua'anëntaté pochin nitarinquëmahuë'. Co ya'ipi pënëntérins' natëpiramahuë', inaora nohuanton, Yosé anoyacancantérinquëma'. Nosoroaténquëma',

catahuarinquëma' noya nicacamaso marë'.

Hua'anënpoa pochin nininso'

15 Téhuëñchachin co huachi iráca pënëntérinso' natëcaso' ya'huërinhuë'. Yosë nosoroatonpoa', nicha'érinpoa'. A'naquénso nípirinhuë' ina natanatona', co manta' yanatépihuë'. "Noya oshahuanacaso'," toconpi. ¡Co ina pochin yonquicaso ya'huërinhuë'! **16** Insosona natëhuatëhua', inaso' hua'anëntarinpoa'. ¡Nani nitotërama' ipora! Oshanënpoa natëhuatëhua', ina hua'anëntarinpoa'. Camaihuachinpoara, co noyahuë' ninëhua'. Oshanënpoa' co a'poasëhuahuë' chiminpatëhua', parisitopiquë pa'sarëhua'. Nípirinhuë', Yosë natëhuatëhua', noya nicarihua'. **17** Iráca oshanëma natëtoma', co noyahuë' nípiramahuë'. Quisocristo nanamén a'chintohuachinënquëmara, noya natanama'. Ya'ipi cancanëma quëran noya natërama'. Ina yonquiatëhua', "Yosparinquën" itérëhua' Yosë. **18** Iporaso', co huachi oshanëma camaiarinquëmahuë'. Nasha hua'anëma' ya'huëtinquëma'. Quisocristo natëtoma', noya nisarama'. **19** Iso pochin a'chintaranquëma' noya noya nitotacamaso marë'. Canpitaora co nitotëramahuë'. Iracaso' ya'ipi nonëma quëran huarë' oshahuanacasoáchin pa'yatërama'. Inapohuatamara, pa'pi nishinahuë' cancantërama'. Iporaso' noyasáchin nico'. Inapohuatama', noyápiachin cancantarama'.

20 Iráca oshanëma natëhuatamara, co noyahuë' ninama'. Co yonquiramahuë' noya nicacamaso'. **21** Inapohuatamara,

¿ma'ta' ina marë' canarama'? Co ina marë' canamiataramahuë'. Topinan quëran ya'huërama'. Ina pochin cancantohuatama', chiminpatama', parisitopiquë pa'sarama'. Iráca ina pochin nipi ramahuë', iporaso ina marë' tapanama'. **22** Iporaso nipi rhinhuë' co huachi oshanëma hua'anëntérinquëmahuë'. Yosë nicha'érinquëma' ama huachi oshahuanacamaso marëhuë'. Ina chachin hua'anëntérinquëma'. Napoaton noyápiachin cancantarama'. A'na tahuëri Yosë'pa' nanopimiatarama'. **23** Piyapi asacatohuatëra, pahuërërë'. Inapochachin co noyahuë' nipayehua', chiminpatëhua' parisitomiatarihua'. Yosëso nipi rhinhuë', inaora nohuanton nosororinpoa'. Quisocristo imapatëhua', ina nohuitatëhua', nanopimiatarihuá. Inaso' hua'anënpoa'. Inasáchin natérëhua'.

7

Sa'arinso pochin nininso'

1 Canpitaso' iyaro'sa', pënëntopiso' nitotërama'. Nanpipisopitaráchin camaitérinso' natérapi. **2-3** Ni'co'. Sanapi so'yahuachina, so'in chinpitacaso' ya'huërin. So'in ya'huëtopirinhuë', a'na quëmapiri së'huahuachin, monshihuanin. Ina marë' oshahuanarin. Nipirinhuë', so'in chiminpachin, so'yaantahuachin, co ina marë' oshahuaninhuë'.

4 Inapochachin iyaro'sa', canpoanta' Quisocristorë'quënpoa' chiminëhuaso pochin ninëhua' ni'ton, co huachi iráca pënëntérinso' hua'anëntiinfoaso' ya'huërinhuë'. Quisocristo chinpitacaso' ya'huërin. Inaso chiminaponahuë',

nani nanopiantarin. Ina imamiatohuatéhua', noya nicarihua' a'napitanta' Yosë noya yonquicaiso marë'. ⁵ Iráca, canpoara nipa'yatacasoáchin yonquiréhua'. Co noyahuë' cancantéréhua'. Pënënpachinënpoara, aquë aquëtë' co noyahuë' yonquiatéhua', co noyahuë' ninéhua'. Ina marë' chiminpatéhua', parisitomiatacaso' ya'huërin. ⁶ Iráca nisha nisha pënëntérinso' ya'huërin natëcaso', Moiséséri ninshitérinso'. "Co ya'ipiya natëhuatéhuahuë", co onporonta' cha'ësarëhuahuë", topi. Apina'pi tashinan pëiquë ya'huërinso pochin niperéhuahuë'. Iporaso' co huachi Moisésë pënëntérinso' yonquiaréhuahuë'. Quisocristorë'quënpoa' chiminéhuaso pochin ninéhua' ni'ton, co huachi hua'anëntiinpoaso' ya'huërinhuë'. Ispirito Santo catahuarinpoa' cancanënpoa quëran huarë' Yosë natëcaso'. Nasha cancan quëtérinpoa'. Napoaton noya nisarëhua'.

Co noyahuë' yonquiréhuasopita yaminsërinpoaso'

⁷ Napoahuarë', "Moisésë pënëntérinso' aoshahuaninpoa' ni'ton, co noyahuë", ¿tëcarihua' ti? ¡Co naporihuë! Napoaponahuë', pënëntérin quëran oshahuanéhuaso' nitotéréhua'. Iso pochin yonquia'ahua'. "Ama a'na piyapi ma'shanëna' noyapatocosohuë", ténin iráca pënëntaton. Caso' ina natanato, "Tëhuëñchachin a'napita ma'shanën noyapatato, co noyahuë' yonquirahuë. Ina marë' oshahuanahuë," ténahuë. ⁸ "Ama ma'sha noyapatocosohuë", itërinco. Ina natanato, aquë aquëtë' a'napita ma'shanëna' noyapatérahuë. Co noyahuë' cancantérahuë'so' canarinco. Iráca oshahuanpirahuë'.

Co'huara pënëntérinso' nitochatérasocohuë', oshahuanaahuëso' co nitotérahuë'. ⁹ Co'huara pënëntérinso' natayantérasocohuë', "Caso' noya piyapico," topirahuë'. Pënëntérinso' natanpatéra, "Tëhuëñchachin oshahuanco. Chiminpato, Yosë ana'intarinco," ténahuë. ¹⁰ Noya ya'huëca'huaso marë' pënënpirincohuë'. Co ina natëtorahuë', oshahuanaahuë. Oshahuano, parisitopiquë pacá'huaso' ya'huërin. ¹¹ Pënëntérinso' natëhuato, noya cancantarahuë, topirahuë'. Co ina natërahuë' ni'ton, oshahuanaahuë. Chiminpato, ana'intincoso' ya'huërin.

¹² Yosë chachin pënënipoas'. Sha'huitérinpoaso' noya. No'tequën nonin. ¹³ Napoahuarë' pënëntérinso' noya nimirinhuë', ina marë' ana'intarinco, ¿topiramahuë' ti? ¡Co pënëntérinso marë' ana'intincoso' ya'huërinhuë! Oshahuanaahuë ni'ton, ana'intincoso' ya'huërin. Pënëntérinso' noya nimirinhuë' natanahuë quëran aquë aquétë' co noyahuë' yonquiano, co noyahuë' ninahuë. Pënënipoas' quëran oshahuanaahuëso' nitotérahuë. Pa'pi co noyahuë' ninahuë, ténahuë.

¹⁴ Noya yonquicaso marë' pënënpirinpoahuë'. Caso' co noya yonquiatohuë', oshahuanaahuë. Oshahuanaahuëso' hua'anëntatë pochin nitérinco. Co nanitërahuë' noya nica'huaso'. ¹⁵ Noya nisarahuë, topirahuë', a'naroáchin co noyahuë' yaninahuë. Co yaoshahuapirahuë', oshahuanaahuë. Onpoatoso' napomaraco, co nitotérahuë'. ¹⁶ Co nohuantopirahuë', co noyahuë' ninahuë. Ina marë' co noya cancantërahuë'. Yonquinéhuë quëran nitotérahuë. Tëhuëñchachin pënëntérinso' noya, ténahuë. ¹⁷ Co nohuantopirahuë', caora co noy-

ahuë' cancantato, co noyahuë' ninahuë. Co noyahuë' cancantërahuëso' canarinco. ¹⁸ Caora co noyahuë' cancantërahuë. Co nanitërahuë' noya nica'huaso'. Inachinco. Yosë yanatëpirahuë', caora co nanitërahuë' natëca'huaso'. ¹⁹ Noya nica'huaso' nohuantopirahuë', co noyahuë' ninahuë. Co yaoshahuanpirahuë', oshahuuanahuë. ²⁰ Co nohuantopirahuë', co noyahuë' ninahuë. Co noyahuë' cancantërahuëso' canarinco.

²¹ Noya nica'huaso' nohuantopirahuë', co noyahuë' cancantato, co noyahuë' nica'huasoráchin yonquiconahuë. ²² Cancanëhuë quëran Yosë pënënipoaso' pa'yatato, yanatëpirahuë'. ²³ A'na cancan nohuantërin. A'na cancanso nimirinhue', co nohuantërinhuë'. Co noyahuë' nicacasoáchin yonquirin. Ina canarinco ni'ton, co noyahuë' ninahuë.

²⁴ ¡Ma'huantacha caso' ninahuë paya! ¿Incha ipora nicha'ëinco co noyahuë' yonquirahuëso' nanianta'huaso marë'? ténahuë. ²⁵ ¡Yoséíchin nani-taparin! Sinioro Quisocristo imarahuë ni'ton, ina catahuarinco. Ina marë': “Yosparinquën Tata Yosë,” itërahuë. Téhuëñchachin cancanëhuë quëran Yosë yanatëpirahuë', co noyahuë' cancantato, co noyahuë' ninahuë.

8

Ispirito Santo catahuarinpoaso'

¹ Napoaton iporaso' Quisocristo imapatëhua', co huachi ana'intinpoaso' ya'huérinhue'.
² Oshanëñpoa natëhuatëhua', co noyahuë ninëhua'. Inapohuatëhua', chiminpatëhua', ana'intarinpoa'. Nipirinhue', Quisocristo

imapatëhua', Ispirito Santo catahuarinpoa' nanpimiatacaso marë'. Naporahuaton, co huachi oshanënpoa natëcaso' ya'huérinhue'. ³ Iráca Yosë pënënpirinpoahuë'. Co noyahuë' cancantatëhua', co nanitérëhuahuë' no'tëquëñ natëcaso'. Ina quëran hui'nin chachin isoro'paquë a'paimarin. Piyapi chachin nasitimarin. Co oshahuanaponahuë', oshanënpoa' inquitinpoaso marë' chiminin. Inapoaton, nicha'ërinpoa' ama huachi ana'intinpoaso marëhuë'. ⁴ Co noyahuë' yonquirëhusopita nariantatëhua', Ispirito Santo natëhuatëhua', catahuarinpoa' noya nicacaso'. Ina pochin cancantohuatëhua', Yosë noya ni'sarinfoa'. Ina marë' hui'nin a'paimarin.

⁵ Co noyahuë' yonquihuatëhuara, co noyahuë' nicacasoáchin pa'yatérëhua'. Nipirinhue', Ispirito Santo natëhuatëhua', Yosë nohuantérinsoáchin pa'yatarëhua'. ⁶ Co noyahuë' nicacasoráchin pa'yatohuatëhuara, chimipi pochin niconëhua'. Co Yosë nohuitérëhuahuë'. Nipirinhue', Ispirito Santo pa'yatatëhua' natëhuatëhua', Yosë nohuitatëhua', nanpimiatarihua'. Noya yonquiatëhua', sano cancantarihua'. ⁷ Co noyahuë' nicacasoráchin pa'yatohuatëhua', Yosë inimicotarëhua'. Co Yosë pënëntérinso' natëcaso' nohantarëhuahuë'. Co nanitarëhuahuë' ina natëcaso'. ⁸ Ina pochin cancantohuatëhua', co Yosë noya ni'sarinfoahuë'.

⁹ Canpitaso nipurinhue' co noyahuë' yonquiramasopita nariantërama'. Ispirito Santo ya'coancantohuachinquëma', ina nohuantérinso' nisarama'. Co Ispirito Santo ya'coancantohuachinquëmahuë', co tëhuëñchachin Quisocristo imaramahuë'.

10 Oshahuanama' ni'ton, nonëmaso chiminacaso' ya'huërin. Napoaponahuë Quisocristo ya'coancantatënquëma', anoyacancantériniquëma'. Napoaton Yosë noya nicatënquëma ispiritonëma ananpitarin ni'ton, nanopmiatarama'. **11** Ispirito Santo ya'coancantérinpoa'. Yosë hua'yanëن chachin ni'ton, achinicancaninpoa' Yosë pochin cancantaçaso marë'. A'nä tahuërinta' Yosë ananpitaantarinpoa'. Quisocristo ananpitaantarins'o pochachin ananpitaantarinpoa' canpoanta'. Nonënpoa' chiminacaso ya'huëpirinhüë', Ispirito Santo ya'coancantérinpoa' ni'ton, nanopmiantarihua'.

12 Napoaton iyaro'sa', Ispirito Santo natëcaso' ya'huërin. Co noyahue' yonquirëhuasopitaso' naniantahua'. **13** Co noyahue' ninëhuasopita co a'poasëhuahuë', chiminpatëhua' parisitomiatacaso' ya'huërin. Nipirinhüë', co noyahue' ninëhuasopita tēpatë pochin nitohuatëhua', nanopmiatarihua'. Ispirito Santo catahuarinpoa' co noyahue' ninëhuasopita tēpatë pochin nitacaso marë'.

14 Ispirito Santo nohuantérinso' natëhuatëhua', Yosë hui'ninpoa chachin nisarëhua'. **15** Iráca Yosë tē'huatërama'. Iporaso nipirinhüë' Ispirito Santo ya'coancantérinpoa' ni'ton, co huachi manta' tē'huatacaso' ya'huërinhuë'. Hui'ninpita pochachin Yosë ni'ninpoa'. Ina nontohuatëhuara, "Tata," itërëhua'. **16** Ispirito Santo chachin cancanënpoa quëran anitotérinpoa'. "Hui'ninpita pochachin Yosë ni'ninquëma'," itérinpoa'. **17** Hui'ninpoa' ni'ton, na'con na'con catahuarinpoa'. A'nä tahuëri ya'huërin'pa' noya acoarinpoa'. Quisocristo

noya acorinso pochin acoarinfoa' canpoanta'. Ina imarëhuaso marë' aparisitopirinënpoahuë', inapochachin inarë'quënpoa' noya noya ya'huëcontarihua'.

A'na tahuëri ya'ipiya anoyatarinso'

¹⁸ Isoro'paquë pi'pian parisitarihuarahuë', ama ina yonquia'ahuasohuë'. Ama ina marë' sëtahuasohuë'. A'na tahuëri Yosë'pa' noya noya ya'huëcontarihua'. Ina yonquiatëhua', nöya cancantahua' tënahuë. ¹⁹ Naporo' Quisocristo imarëhuasopita noya noya ya'noarihua'. Ya'ipi ma'sha isoro'paquë ya'huërinsopitanta' ina tahuëri ninarapi. ²⁰ Iporaso nimirinhue' sharo'sa' co noyatopihuë'. Ma'sharo'santa' chiminpi. Nimirinhue', co inahuara nohuanton, napopihuë'. Yosë nohuanton, napopi. A'na tahuëri ya'ipiya anoyatarin. ²¹ Naporo' co huachi ma'sha chanatarinhue'. Yosë hui'ninpitanpoa ninëhuasopita noya noya acohuachinpoa', ma'sharo'santa' noya noya niantapi. Co huachi chiminaponahuë'. ²² Iráca quëran huarë' ma'sharo'sa' parisitopi. Sharo'santa' papotopirinhue', co noyatérinhue', chiminin. Ipora huanta' sanapi hua'hua iquitohuachina, iquitérinso pochin chiníquën parisitapi. ²³ Canpoanta' Ispirito Santo nani ya'coancantopirinpoahuë', parisitérhua'. Parisitatëhua', manorëhua' nasha nonënpoa' ya'huëtinfoaso marë'. Ina ninarëhua'. Nasha nonënpoa' quëtohuachinpoa', co huachi caniorihuahuë'. Co huachi chiminarihuahuë'. Naporo' Yosë hui'ninpita chachin nisarëhua'.

²⁴ Tata Yosë noya nicha'ërinpoa'. Napoaponahuë', co ya'ipi naniyatérarinhuë: "A'na tahuëri noya noya acoarinfoa'," ta'tehua', ina ninarëhua'. Pahuanarin ya'ipi nanicaso'. Napoaton ninarëhua'. Nani nanirin naporini, co ninacaso' ya'huë'itonhuë'. ²⁵ "Tehuënchachin noyá nicha'ësarinfoa'," ta'tehua', co sëtérëhuahuë'. Noya cancantatëhua', ninarihua'.

²⁶ Iporaso' co chiníquen cancantopirëhuahuë', Ispirito Santo catahuarinfoa'. Yosë nontohuatëhuara, co nitotérëhuahuë' ma'sona itacaso nipi琳nhuë', catahuarinfoa'. Cancanënpoa quëran inari Yosë nontërin. Tarëtarinso pochin ninin. Campoaso' co natanpirëhuahuë', Yosëriso' natanin. ²⁷ Ya'ipi yonquiréhuasopita Yosë nitotërin. Ispirito Santori nontohuachina, natanin. Yosë nohuantërinso chachin nitotaton, campoa marë' noya nontërin.

Yosë nosororinpoaso'

²⁸ Yosë nosorohuatëhua', noyasáchin yonquirinpoa'. Ma'sha onpohuatëhuara, na'con catahuarinfoa'. Pi'pian parisitapirëhuahuë', ina nohuanton, parisitérëhua quëran noya noya pipiarëhua'. Achinicancaninfoa' ni'ton, noya noya imarihua'. Nani huayoninfoa' ina nohuantërinso' nicacaso marë'. ²⁹ Iráca quëran huarë' Yosë nohuitérinpoa'. Nohuitatonpoa', huayoninfoa' Quisocristo pochachin cancantacaso marë'. Quisocristoso' noya noya ninin. Ina quëran na'aquënpoa' imapatëhua', ina pochin cancantarihuá'. Yosë hui'ninpita pochin ni'sarinpoa' campoanta'. ³⁰ Nohuantërinpoa'

ni'ton, huëntonënqué chachin aya'coninpoa'. Oshanënpoa' inquitatonpoa', noya ni'ninpoa'. Ina nohuanton, a'na tahuëri inápaquë noya noya acoarinpoa'.

³¹ Ina pochin Yosë yonquirinpoa' ni'quëhuarë', co insonta nanitérinhue minsëinpoaso'.

³² Yosë chachin nosoroatonpoa' co hui'nin téranta' apiratérinpoahuë'. Isoro'paquë a'paimarin chiminacaso marë'. Canpoa marë' chiminin. Ipora chachinta' nosoroatonpoa', catahuarinpoa'. ¡Quisocristo imarëhua' ni'ton, co manta' pahuantarinpoahuë' Yosë pochin cancantacaso marë! Nóya nicha'ësarinpoa'.

³³ Yosë huayoninpoa' ni'quëhuarë', co insonta nanitérinhue sha'huirapinpoaso'. Yosë chachin noya ni'ninpoa'. ³⁴ Yosë noya ni'ninpoa ni'ton, co insonta nanitérinhue ana'intinpoaso'. Quisocristo oshanënpoa' inquitinpoaso marë' chiminin. Ina quëran nanopiantarin. Yosë inchinanën quëran ya'huaton, canpoa marë' Yosë nontárin.

³⁵ Tëhuëñchachin Quisocristo nosororinpoa'. Co insonta' nanitérinhue ina quëran osërëinpoaso'. A'na tahuëri parisitérëhua'. Parisitatëhua', co napion cancantérëhua'. Piyapi'sa' aparisitérinënpoa'. Cosharo', ma'sha inapita pahuantérinpoa'. Ma'sha onpochináchin nisarëhua'. Yatëparinënpoa'. Inapopirëhuahuë', ¡co inapita nanitapihuë' Quisocristo quëran osërëinpoaso'! ³⁶ Yosë quiricanënqué naporin:

"Imarainquënso marë' Siniro, ya'ipi tahuëri yatëparinacoi.

Co manta' onpopiraihuë', ohuicaro'sa' yatëpapiso pochin yatëparinacoi," ténin.

37 Ina nimirinhuë', Quisocristo nosororinpoa'. Parisitapirëhuahuë', nani tahuëri catahuarinpoa' sopai minsëcaso marë'. Noya cancantarëhua'.
38 Yosë nosoromiatërinpoa'. Nanpihuatëhuara, nosororinpoa'. Chiminpatëhuanta', co patarinpoahuë'. Anquëniro'sa', sopairo'sa', tanan hua'yano'sa', inapita co nanitopihuë' Yosë quëran osërëinpoaso'. Ipora tahuëri'sa' ma'sha onpotopirinënpohuë', co patarinpoahuë'. A'na tahuërinta' ma'sha onpotohuachinënpoa', co Yosë nariantarinfoahuë'. **39** Ma'sha inápaquë ya'huërinsopita, acoporoquë ya'huërinsopita inapita co nanitopihuë' Yosë quëran osërëinpoaso'. ¡Co insonta' nanitërinhuë' Yosë anariantinpoaso! Quisocristo hua'anëntërinpoa'. Ina imarëhua' ni'ton, Yosë nosoromiatërinpoa'.

9

Yosëri israiro'sa' huayoninso'

1 Quisocristo imato, no'tequën nonahuë. Co nonpinahuë'. Ispirito Santo ya'coancantërinco ni'ton, no'tequën nontaranquëma', ténahuë.
2 Téhuëñchachin israiro'sa' yonquiato, sëtérahuë. Cancanëhuë quëran huarë' sëtárahuë.
3 Inapitaso' quëmopinëhuëpita. Co Quisocristo imapihuë' ni'ton, ana'intacaso' ya'huérin. Nanitërahue naporini, inapita ya'huérénamëen parisitopiquë pa'itohuë'. Cha'ëcaiso marë' inaquë parisichitohuë'. **4** Piyapinënpita nicacaiso marë' Yosëri acorin. Israiro shinpita nipi. Iráca quëran huarë' Yosëri nohuantërin ni'ton, hui'ninpita pochin nicacaiso marë' acorin.

Huënaráchin huënaráchin a'pintohuachina, shimashonënpitari quënanpi. Iráca chachin piyapinënpita nicacaiso marë' inapitarë' anoyatérin. Naporahuaton, pënëntérinso nanan sha'huitérin. Noya chinotacaiso marënta' a'chintérin. Na'con sha'huitérin nicha'ëcaso marë'.
 5 Shimashonënpitaso' Yosëri chachin huayonin. Ina quëran Cristo isoro'paquë o'mahuachina, Israiro sanapi quëran nasitérin. Inaso' Yosë chachin. Ya'ipiya hua'anëntérinpoa'. ¡Ma noyacha inaso paya! tënëhua'. Amen.

6 Na'con nitotaponaraihuë', notohuar'o' israiro'sa' co Yosë natëpihuë'. Napoaponahuë', Yosëri co topinan quëran sha'huitérinhuë' nicha'ëcaso marë'. Co ya'ipi israiro'sa' piyapinënpita pochin ni'ninhue'.
 7 Apraan cato' hui'ninpita ya'huëtopirinhuë', a'naíchin Yosëri acorin Apraan ya'huëretacaso marë'. "Isaco huayonahuë. Shinpitanta' piyapinëhuëpita pochin ni'sarahue," ténin Yosë.
 8 Napoaton co ya'ipi Apraan hui'ninpita Yosë piyapinënpita nipihiue'. Yosëri sha'huitérinso chachin nasitohuachina, piyapinën pochin ni'nin. 9 Iráca Yosëri Apraan itapon: "A'na pi'ipi quëran nicaponquën huëantarahuë. Napor'o ca nohuanto, sa'an hua'huanarin," itérin. Naporinso chachin tahuëri nanihuachina, Isaco nasitérin, Yosëri acorinso'.

10 Naporahuaton, Tata Isaconta' cato' hui'nahuanin. Sa'in Nipica itopiso' yahuai-huachina, Yosëri itapon:
 11-13 "Hua'hua nininso' chini chiniquën nanantarin. Paninanso' co onpopinchin chiniquën nanantaponhuë'," itérin. Ina quëran itantarín: "Cacopo nosoroato,

huayonahuë. Isaoso nimirinhue' co onpopinchin nohuantérahuë," ténin Yosë quiricanënqué. Co'huara nasichátérasoihuë', naporin. Co ya'huéyátérasoihuë', yonquiaton, huayonin. "Noya nininso marë' Yosëri huayonin," topiramahuë', co ina marë' huayoninhuë'. Inaora nohuanton, huayonin.

¹⁴ Naporin ni'quéhuarë' ¿ma'ta' tēcarihua'? "Yosëso' co napopináchin ni'ninpoahuë'" ¿tēcarihua ti? ¡Co naporinhuë! ¹⁵ Iráca Yosëri Moisésë itérin: "Caora nohuento, nosororahuë. Insosona nohuantohuato, huayonahuë," itérin. ¹⁶ Napoaton co canpoara nohuanton, Yosë huéntonënqué ya'conéhuahuë'. Noya nimiréhuahuënta', co canpoara nanitéréhuahuë' ya'conacaso'. Inaora nohuanton, Yosë aya'coninpoa'. Nosoroatonpoa', aya'coninpoa'. ¹⁷ Iráca Iquipito copirnoso' co noyahue' cancantopirinhue', Yosëri huayonin hua'anëntacaso marë'. "Piyapinéhuépita hua'anëntopiranhuë', nicha'ésarahuë noya pipicaiso marë'. Ina quëran na'a piyapi'sa' nicatona', 'Ma noyacha Yosëso' nanitaparin paya. Copirno co nohuantopirinhue', piyapinénpita nicha'érin,' tosapi," ténin. Quiricanën quëran sha'huitérinpoa'. ¹⁸ Inaora nohuanton, a'naquëñ nosororin. A'naquëñso nimirinhue' tananpitérin. Tananpitohuachina, co natantochináchinhue' cancantopi.

¹⁹ Ina natanatoma', a'naquëma' co noyahue' yonquirama': "Yosë nohuanton, a'naquëñ natëpi. Co ya'ipiya natëpihuë'. Ma'sona Yosë nohuantérinsoichin nimiréhuahuë'. ¿Onpoatonta'

nipachin ana'intarinfoa'? ¡Co insonta'
 nanitérinhue' Yosë nohuantérinso' canpiacaso'!"
 toconama'. ²⁰ ¿Maquëma cháchinta' ni'toma',
 nanitérama' Yosë chachin pinocamaso'?
 Ni'co'. Piyapi tëshitohuachina, minë', huë'ëta,
 inapita ninin. Nipachina, co tëshiri hua'anën
 no'huirinhue'. "¿Onpoatonta' naponin ninanco?"
 co itérinhue'. ²¹ ¡Co'ta tëshitona'pi no'pa'
 mapachina, ma'sona nohuantohuachina, ninin!
 Nohuantohuachina, a'naquën ninshirayarin.
 A'naquënso' topinanaya. Inapochachin Yosëso'
 yonquirinfoa'.

²² A'naquën co natëpihuë' ni'ton, Yosëri
 no'huirin. No'huipiro' nipirinhue', co
 a'naroáchin ana'intérinhue', ninararin. Co
 a'naroáchin ana'intoihuachinahuë', co ina marë'
 Yosë no'huicaso' ya'huérinhue'. Oshaquëran
 ana'intarin. Ina ni'pachina', "Tëhuëñchachin
 Yosë no'tequën yonquirin. Hua'qui' tanan-
 pitopirinhue', iporaso' no'tequën ana'intérin.
 Chini chiníquën nanantérin inaso', " tosapi.
²³ A'naquënpoaso nipirinhue', nosoroatonpoa'
 nicha'ësarinfoa'. Inaora nohuanton, nosororin-
 poa'. Iráca chachin yonquirinfoa' nicha'ëinpoaso
 marë'. Anoyacancantuohuachinpoa', piyapi'sa'
 na'con Yosë yonquiapi. "Ma noyacha
 catastuarin paya," tosapi. ²⁴ A'naquën cotio
 piyapi'sacoi huayonincoi. A'naquëma' nisha
 piyapi'sanquëmanta' Yosë nohuanton, imarama'
 canpitanta'. ²⁵ Inapochachin iráca Osiasë
 ninshitérin.
 "A'naquën iráca co piyapinëhuëpitahuë'
 nipirinahuë', iporaso' piyapinëhuëpita

pochin ni'nahuë.

Iráca co nosoropirahuë', iporaso' nosororahuë huachi," ténin Yosë, itérin.

26 Ina quëran itantarín: "Canpitaso' co piyap-inéhuëpitánquëmahuë", itopirinhuë', iporaso' inaquë itapona': "Inapitaso' Yosë hui'ninpita chachin nisapi. Inaso' nanopimiatarin," tosapi.

27 Isaiasënta' ninoton, ninshitérin. "Hua'huayatérahuë' israiro'sa' ya'huëpirinahuë', co ya'ipiya cha'ësapihuë'. Maré yonsanquë inotéra'huaya ya'huérinso nápo' ya'huëpirinahuë', caraíchin Yoséri nicha'ësarín. **28** Co hua'quiya quëranhuë' na'a piyapi'sa' no'téquën ana'intarin," ténin. **29** Co'huarda ina ninshichatérasohuë', Isaiasë ninoton, tapon:

"Sinioro ya'ipinpoa' hua'anëntérinpoa'. Iráca ina nohuanton, ya'ipi Sotomaquë ya'huëpisopita ta'huantopi huachi. Comoraquë ya'huëpisopitanta' ta'huantopi. Canpoanta' caraíchin nipirëhuahuë' nosoroatonpoa', nicha'ërinpoa'. Co nosororinpoahuë' naporini, canpoanta' ya'ipinpoa' ta'huanchitérihuahuë", ténin.

Israiro'santa' noya nanan natëcaso' ya'huérinso'

30 Napoahuarë' ¿ma'ta' tēcarihua'? ténahuë yonquiato. Nisha piyapi'sa' hua'qui' co Yosë yonquipirinahuë', inari anoyacancantérin. "Yosë no'téquën nonin," ta'tona' natëpi. Napoaton noya ni'nin. **31** Israiro'saso nipirinhuë' tapona': "Moisësë pënëntérinso' natëhuatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'", topirinahuë'. Co

nanitopihuë' no'tequën natëcaiso' ni'ton,
 co Yosëri noya ni'ninhuë'. ³² ¿Onpoatonta'
 co noya ni'ninhuë'? "Pënëntérinso' nanan
 no'tequën natëhuatëhua', nöya cancantarëhua',"
 topirinahuë', co nanitopihuë'. "Yosëíchin nanitérin
 anoyacancantinpoaso'", ta'caiso nimirinhüë',
 co Quisocristo nohuantopihuë'. Inapoatona',
 pancara'pi i'patérëso pochin ni'pi. Ina marë'
 Yosëri co noyahue' ni'nin. ³³ Yosë quiricanëñ
 quëran naporin:

"Sionquë Cristo a'papirahuë', co nohuantopihuë'.
 Inapoatona' pancara'pique' i'parëso pochin ni'pi.

Co nohuantopihuë' ni'ton, anotérëso pochin
 nipi.

Nimirinhüë', insosona Cristo nohuantohuachin,
 co onporonta' atapanarahuë'. Noya
 ni'sarahuë huachi," ténin Yosë.

10

¹ Pa'pi nohuantërahuë israiro'sa' cha'ëcaiso'.
 Ina marë' iyaro'sa', chiníquën Yosë nontárahuë.
² Tëhuëñchachin Yosë yachinotopirinahuë', co
 nanamëñ no'tequën yonquipihuë'. ³ Yosëíchin
 anoyacancantérinpoa'. Nimirinhüë', co
 nohuantopihuë' ina nanan imacaiso'.
 "Pënëntérinso' natëhuatëhua', Yosë noya
 ni'sarinpoa'", toconpi. "Quëma Siniñor
 anoyacancantocoí," co itopihuë'. ⁴ Iráca Moisësë
 pënëntérin. Iporaso nimirinhüë' co ina natérëhuaso
 marë' Yosë noya ni'ninpoahuë'. Quisocristo
 nani o'marin oshanëñpoa' inquitinpoaso marë'.
 "Quisocristoíchin anoyacancantarëpoa'",
 topatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'.

⁵ Moisëséri ninshitérin pënëntérinso nanan imacaiso marë'. "No'tëquën natëhuatama', Yosë noya ni'sarinquëma'. Ya'ipiya natëcaso' ya'huërin," ténin ninshitaton. ⁶ Canpoaso nimirinhue' Quisocristo imapatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Quisocristo nanamëndo' co sacaiyahuë' nitotacaso'. "¿Inta inápaquë pantapon Quisocristo quëmacaso marë'?" co ta'caso' ya'huërinhuë'. Nani o'marin. ⁷ "¿Inta' chimipiro'sa' ya'huëpique' papon ina quëran Cristo quënantacaso marë'?" co ta'caso' ya'huërinhuë'. Nani nanopiantarin.

⁸ ¿Ma'ta' quiricanën quëran anitötérinpoa'? "Ina nananso', co sacaihuë' nitotacaso'. Nanamënpoa quëran sha'huicaso ya'huërin. Cancanënpoa quëranta', natëcaso ya'huërin," itërinpoa'. Inasáchin natëco', itëranquëma' canta'. ⁹ Tata Yosë nohuanton, Quisocristo tëhuëñchachin nanopiantarin. Ina cancanënpoa quëran natëhuatëhua', "Quisocristoíchin imarahuë," topatëhua', Yosë anoyacancantarainpoa'. ¹⁰ "Yosë co onporonta' nonpintarinpoahuë'," ta'tëhua', cancanënpoa quëran natëhuatëhua', noya ni'sarinpoa'. "Caso' Quisocristo imarahuë," topatëhua', naporo chachin anoyacancantarainpoa'.

¹¹ "Insosona Quisocristo natëhuachin, co sëtarinhue'. Co a'poarahuë'," ténin Yosë quiricanënqué. ¹² A'naíchin Yosë ya'huërin. Ya'ipinpoa' hua'anëntérinpoa'. Co cotioro'saráchin na'con nosororinhue'. Nisha piyapi'santa' nosororin. Ina nontohuatëhua', nóya catastuarinpoa'. ¹³ "Oshanëhuë Sinioro inquitoco," topatëhua', anoyacancantatonpoa'

nicha'ësarinfoa'. ¹⁴ Napoaponahuë', co a'chintohuatëhuahuë', co nitotapihuë'. Co nitotohuachinahuë', co nanitapihuë' natëtacaiso'. Co natëtohuachinahuë', co nanitapihuë' Yosë nontacaiso'. Napoaton a'chintacaso' ya'huérin. ¹⁵ Co Yosëri a'china'piro'sa' a'pahuachinhue', ¿onpo nitotaponata'? Yosë quiricanën quëran naporin: "Ma noyacha ni'ton, noya nanan sha'huitaonpoa' huë'sarin paya," ténin.

¹⁶ A'naquënso niperinhuë', noya nanan natanpirinahuë', co nanitopihuë' natëcaiso'. "Nanamën Sinioro, sha'huitopirahuë' co insonta natëterinhuë'," ténin Isaiasë iráca. ¹⁷ Quisocristo nanamën natanacaso' ya'huérin. Natanpatëhua': "No'tequën nonin," topatëhua', natëtarihuá'.

¹⁸ ¿Co natanpihuë' ti? ¡Nani mini natanpi! ténahuë. Yosë quiricanënquë naporin:

"Nisha nisha parti nanamën sha'huitopi.

Ya'ipi parti nahuinin," ténin Yosë quiricanënquë.

¹⁹ Naquéranchin natainquëma'. Israiro'saso' natanaponaraihuë', ma'sona tapon naporinso' ¿co nitotapihuë' ti? Nitotaponaraihuë', co natëpihuë'. Moisësë ninshitaton, naporin:

"Nisha piyapi'sa' co yonquipirinacohuë' catahuararahuë ni'ton, canpitariso' a'pitarama'.

Ina marë' no'huitarama', ténin Yosë," itérin.

²⁰ Isaiasënta' co të'huatonhuë', Yosë noninso' sha'huirin.

"Nisha piyapi'sa' co yanohuitopirinacohuë', iporaso' imasarinaco.

Co iráca nohuantopirinacohuë', iporaso' nohuitarinaco, ténin Yosë," itérin.

21 Israiro'saso nimirinhuë' co yanatëpihuë'. Inapita yonquiaton, Isaíasë quëran taantarin: "Iráca quëran huarë' yacatahuarahuë. Imirahuë ihuëtate pochin nitato: 'Huëco' catahuainquëma', itopirahuë', co yanatërinacohuë'. Co natantochináchinhue' cancantopi, ténin Yosë," itérin.

11

Israiro'sa' huayoninso'

1 Napoaton natananquëma': ¿Israiro'sa' co natëtopiso marëhuë' Yosëri a'pomiatërin ti? Co a'porinhuë'. Ipora huanta' piyapinënpita ni'ton, nosororin. Canta' Israiro piyapico. Tata Apraanso' shimashonëhuë. Mincamin huëntonquë nasitërahuë. **2** Inapitaso', iráca Yosëri huayonahuaton acorin piyapinënpita nicacaiso marë'. Co a'porinhuë'. Iráca Iniasë naporinso' Yosë quiricanënquë ninshitopiso' nitotërama'. Inariso pënënpirinhuë', israiro'sari no'huipi. Napoaton Yosë nontohuachina, inapita sha'huirapirin. **3** "Na'amiachincoi Sinioro pënëntopiraihuë'. Co nohuantatonaraihuë', a'naquëncoi tēparinaco. Artaroro'sa' chinota'huainquënsi marë' a'mitëraisonta' tē'yatopi. Casáchin pënëntapirahuë', yatëparinaco canta'," itérin. **4** Napotopirinhuë', ¿ma'ta' Yosëri itantarin? "A'naquëñ mini mamanshi moshapi, Paaro itopiso'. Nipirinhuë', ca nohuento, canchisë huaranca quëmapi'sa' chinotarinaco. Co mamanshi moshapihuë'," itérin. Nani ina nitotërama'. **5** Inapochachin iporanta' caraya pochin Yosë huëntonënquë ya'conpi. Inaora

nohuanton, nosoroaton, Yosëri aya'conin.
⁶ Inaora nohuanton, catahuarin. Co noya nipiso marë' catahuarinhuë'. Noya nipiso marë' huayonin naporini, co huachi inaora nohuanton, catahuacaso' ya'huë'itonhuë'.

⁷ Napoahuarë', ¿ma'ta' nipachin tēcarihua'? Na'a israiro'sa' Yosë huëntonënqué yaya'conpirinahuë', co inahuara nanitopihuë' noya cancantacaiso'. A'naquën huayoninsopitaso' Yosë nohuanton, ya'conpi. A'napitaso nипirinhuë' co natantochináchinhuë' cancantopi. ⁸ "Yosëri tananpitérin ni'ton, huë'érëso pochin cancantopi. Ya'pirahuanaponaraihuë', co quénantérëso pochin nипihuë'. Huëratéhuanaponaraihuë', co natantérëso pochin nипihuë'. Ipora huanta' ina pochin nisapi," ténin Yosë quiricanënqué. ⁹ Iráca Tapinta' tapon:

"Yosë no'huipi ni'quëhuarë', ana'inchin. Nani ma'sha ya'huëtopirinahuë', co Yosë yonquipihuë'.

Coshatatona', capa cancantapirinahuë', ina quëran chachin nitapicancaina'. Yosëri ana'inchin.

¹⁰ Somaraya pochin cancantopi ni'quëhuarë', ama quénantérëso pochin cancanchinasohuë'.

Yosë nohuanton, chiníquën parisitomiachina'," ténin iráca.

Inapochachin ipora huanta' nisapi.

Nisha piyapi'sa'ya'conpiso'

¹¹ Napoaton natanaranquëma'. ¿Israiro'sa' co yanatépihuë' ni'quëhuarë' Yosëri a'pomiatérin ti?

Co Yosëri a'pomiatérinhue'. Nipirinhue', co imapi-hue' ni'ton, nisha piyapi'santa' Yosëri anoya-cancantarín. Ina quérán israiro'saso', apiratona' yonquiapi: "Canpoanta' inapita pochin can-cantohuatéhuá", Yosë noya ni'sarinpoa", tosapi. **12** Inapita co imatonahué' tēhuépiso maré', iporaso' ya'ipi piyapi'sa' nanitopi Yosë huéntónenqué ya'conacaiso'. Nisha nisha piyapi'sa' niponarai-hue', Yosëri noya ni'sarin. A'na tahuéri na'a cotioro'sa' imaantahuachina', noya noya nisarin.

13 A'naquémaso' nisha piyapi'sanquéma'. Yosë a'parinco a'chinta'huanquémaso maré'. Ina maré' noya cancantérahue. Pa'sápato, a'chintaranquéma'. **14** Na'aquéma' imapatama', a'naquén israiro'santa' nohuantapi imacaiso' nimara. Inapitanta' Yosëri anoyacancantarín. **15** Iporaso Yosëri tananpitérin ni'ton, nisha nisha piyapi'sa' ina nohuitapi. A'na tahuériso nípirinhue' israiro'santa' imaantahuachina', noya noya nisapi. ¿Ma pochinta' nisapi? Chimipi nanopiantarinso pochin nisapi, tēnahué. **16** Ni'co'. Pan nipachinara, ya'nan nípiso' Yosë maré' acohuachina, ya'ipi chachin noya ninin. Nara iténta' noya nipachina, së'paquéonta' noya nisarin.

17 Nara quérán a'chinchinquéma'. Oripo nara së'pa' co noya nitohuachinahué', nishítetahuaté', té'yatérë'. Ina quérán apinapinso' oripo së'paquén térranta' achinpítërë' papotacaso maré'. A'naquén israiro'saso' oripo nara së'pa pochin nipi. Co natépihué' ni'ton, Yosëri tananpitérin. Canpitaso' nisha piyapinquéma' nípiramahué', huéntónenqué aya'coninquéma'. Piyapinénpita pochachin ni'ninquéma'. **18** Nipirinhue', ama israiro'sa'

nocancosohuë'. Ama: "Quiyaso' noya noyacoi," tocosohuë'. Së'paquëni co nara achinirinhuë'. Itëni achinirinso'.

19 "Quiyanta' imaca'huaiso marë' israiro'sa' tananpitérin," ténama' nimara. **20** Yoséri tananpitérin mini. Nipirinhuë', co ina marë' tananpitérinhuë'. Co Quisocristo nohuantopihuë' ni'ton, tananpitérin. Canpitanta' imarama' ni'ton, noya ni'ninquëma'. Napoaton ama inapita nocancosohuë'. Ni'cona canpitanta' Quisocristo naniantotama'. **21** Israiro'sa'ton piyapinënpita pochin ni'pirinhuë', ana'intérin. Quisocristo naniantohuatama', ana'intarininquëma' canpitanta'.

22 Ma noyacha Yosëso' nosororinpoa paya. Co natëpisopitasohuë' nipirinhuë', chiniquën ana'intarin. Inasáchin imapatama', nosoromiatarininquëma'. Nipirinhuë' naniantohuatama', ana'intarininquëma' canpitanta'. **23** Naporahuaton israiro'santa' imaantahuachina', Yoséri piyapinënpita pochin niantarin. Nara së'para'huain achinpitantarëso pochin acoantarin. Yosë ni'ton, nanitaparin. **24** Nani a'chintéraranquëma'. Canpitaso' apinapin nara pochin ninama'. Apinapinsö' nara së'para'huain nishítetahuatë', oripo nara së'para'huain achinpihuatéra, papotérin. Aquëtë huarë' së'para'huain chachinso' achinpitaantahuatéra, a'naroáchin papotaantarin. Inapochachin israiro'sa' noya imapachina', Yoséri noya niantarin.

Na'a israiro'sa' imaantapiso'

²⁵ Yosë yonquirinso' iyaro'sa' sha'huichinquëma', no'tëquën nitotacamaso marë'. A'napita co nitotopirinahuë', ama nocantamaso marëhuë' sha'huitaranquëma'. "Quiyasáchin no'tëquën yonquirai," ama tocosohuë'. Iporaso' na'a nisha piyapinquëma' Yosë huëntonënqué ya'conarama'. Ya'ipi Yosë nohuantérinquëmasopita ya'conamaquë huarë' na'a israiro'sa' co natantochináchinhue' cancantapi. ²⁶ A'na tahuëriso nimirinhuë' ya'ipi israiro'santa' cha'ësapi huachi. Yosë quiricanënqué ninorinso pochachin imaantapi. Iráca ninshitaton, naporin:

"A'na tahuëri a'nara' Israiro quëmapi Quirosarin quëran o'mararin piyapi nicha'ëcaso marë'. Cacopo shinpita co noyahue' yonquipiso' ananiantarin.

²⁷ Oshanëna' inquitahuato, piyapinëhuëpita pochin ni'sarahuë.

Apraan sha'huitërahuëso chachin napotarahuë," ténin Yosë.

²⁸ Iporaso' israiro'sa' co Quisocristo nanamën natëpihuë'. Yosë inimicotopirinahuë', canpitaso' imarama'. Napoaponahuë', israiro'sa'ton acorin piyapinënpita nicacaiso marë'. Iráca Apraan, Isaco, Cacopo, inapita sha'huitërin ni'ton, ipora huanta' shinpita nosoroarin.

²⁹ Nani Yoséri sha'huitohuachin, inachachin nisarin. Co onporonta' nisha nontarinhue'. Huëntonënqué aya'compachin, co onporonta' naniantarinhuë'. ³⁰ Iráca co canpitaso' natëpiramahuë', co israiro'sa' nohuantopihuë' ni'ton, Yosë nosoroatënquéma', catahuarinquëma'.

31 Iporaso' israiro'sa' co natëpihuë'. Co natëhuachinarahuë', Yosë catahuarinquëma'. Ina ni'pachina', yonquiantapona' ni'ton, a'na tahuëri inahuanta' nosoroaton, catahuaantarin. **32** Yosëri ya'ipi piyapi'sa' tananpitërin ni'ton, co natëtochináchinhue' cancantopi. Ya'ipinpoa' nosoroinpoaso marë' naporin.

33 ¡Ma noyacha Yosëso' catahuarinpoa paya! ¡Ma noyacha yonquirin paya! Ya'ipiya nitotërin. Yonquirinsopita co nitotochináchinhue' ninin. Naporahuaton, ina pochin cancantacaso' co onporonta' nanitarihuahue'. **34** "Co insonta inaora Yosë yonquirinso' nitotérinhue'. ¡Co incari téranta' nanitérinhue' noya noya ayonquicaso'! **35** ¿Incarita' ma'sha Yosë quëtérin ni'ton, i'huérëtacaso' ya'huérin? Co incari téranta', ténin quiricanëñqué. **36** Ya'ipi ma'sha Yosëri ninin. Ina nohuanton, co ta'huantarëhuahue'. Yoséíchin pa'yatacaso marë' ya'huérëhua'. Inaora nohuanton, anoyacancantérinpoa'. Ma noyacha Yosëso paya, itahua'. ¡Inasáchin chinotahua'! Amen.

12

Yosë marë' sacatérëhuaso'

1 Yosë na'con nosororinpoa' ni'ton, ya'ipi cancanëma quëran, iyaro'sa', ina imaco'. Iráca Yosë chinotohuachinara, ma'sha tēpapi. Canpitaso nimirinhue' Yosë marë' nanopitoma', nohuantérinsoráchin nico'. Ina yonquiatoma', nani tahuëri noyasáchin nico'. Ina Yosë nohuantérin. Inapohuatama', Yosë noya chinotarama'. **2** Iporaso' notohuaro' piyapi'sa' co Yosë natëpihuë'. Ma'sharáchin yonquiatona', co

Yosë yonquipihuë'. Ama inapita nonancosohuë'. Nani tahuëri Yosë nontoco' yonquirinso chachin quëchinquëma'. Ina yonquihuatama', nohuantérinso chachin anitotarinquëma'. Ina quëran noya noya cancantohuatama', noya ni'sarinquëma'.

3 Yosë nosoroatonco, acorinco piyapi'sa' a'chinta'huaso'. Nani tahuëri catahuarinco, Napoaton pënénaranquëma'. Ya'ipinquëma' sano yonquico'. Ama a'napita nocancosohuë'. Yosë nisha nisha acorinpoa'. Nisha nisha catahuarinpoa' ma'sona nohuantérinso' nicacaso'. Napoaton, co a'napita nocanacaso' ya'huërinhuë'. No'tequën yonquiatoma', ma'marësona acorinquëmaso' nitotoco'. A'naya a'nayanquëma' anitotarinquëma'. **4** Ni'co'. Imira, nantë', ya'pira, inapita ya'huëtérinpoa'. Imira ya'huëtérinpoa' së'quëtacaso marë'. Nantë' ya'huëtérinpoa' iratacaso marë'. Nisha nisha ya'huëtérinpoa' nisha nisha nicacaso marë'. Co ya'ipiya inachachin nipihiuë'. **5** Inapochachin ya'ipi Quisocristo imarëhuasopita a'naíchin nonënpoa pochin ninëhua'. Ya'ipinpoa' ina imarëhua' ni'ton, ina pochin ninëhua'. Nisha nisha nitotérëhuaso' nirihuuarahuë', nicatahuarëhua'. A'na huëntonaca ninëhua'.

6 Yosë nosoroatonpoa', acorinpoa' nisha nisha nicacaso'. Ma'marësona acohuachinpoa', noya niahua'. A'naquën, yonquirinso chachin anitotérin sha'huicaiso marë'. Anitotohuachinquëma', ya'ipiya no'tequën sha'huico'. **7** Ina nohuanton, a'naquën nitotérin catahuatacaso'. Nitocatahuatohuatama',

noya catahuatoco'. A'naquën nitotërin a'chinacaso'. Nitoa'chinpatama', noya a'chinco'.
 8 A'naquëonta' nitotopi achinicancanacasso'. Nitotohuatama', noya cancantatoma' achinicancanco' imamiachina'. A'naquëonta' ina nohuanton, coriqui, ma'sha, inapita ya'huëtopi. A'napita quëtohuatama', ama piyapi'sa' noya nicainënquëmaso marë' quëtocosohuë'. Yosë yonquiatoma', quëtoco'. "Ina nosororinco ni'ton, carinta' nosoro'i," ta'toma', quëtoco'. A'naquëonta' ina nohuanton chachin, chiníquën nanan ya'huëtopi. Ansianohuë niper, hua'anhuë niper ya'conpatama', ama chirotomarahuë', noya pënëntoco'. Noya nonco'. A'naquëonta' ina nohuanton, cania'piro'sa', sa'ahuar'o'sa', inapita catahuapi. Inapita nicapoma' pa'patama', noya cancantatoma', catahuaco'.

Ma'pitasona nicacaso' ya'huërinso'

9 Ya'ipi piyapi'sa' nosoroco'. Cancanëma quëran huarë' nosoroco'. Co noyahue' ninamasopita a'poco'. Noyasáchin nico'.
 10 Imaramasopita capini noya ninosoroco'. Iyaparima pochin nini'co'. Ama "Caso' noya noyaco," tocosohuë'. A'napita noya noya ni'co'.
 11 Ama chirotomarahuë', noya sacatoco'. Ya'ipi cancanëma quëran noya yonquiatoma', Yosë marë' sacatoco'.¹² "Yosë ananpitaantarinpoo'," ta'toma', noya cancantoco'. Ma'sha onpohuatama', ama no'huitocosohuë'. Chiníquën cancantatoma', ahuantoco'. Apira apira Yosë nontoco'.
 13 Imapisopita pahuantohuachina', ma'sha

quëtoco'. Ni'toro'sa' ya'notohuachinënquëma', noya nontatoma', a'caco'.

¹⁴ Piyapi aparisitohuachinënquëma', ama no'huitomarahuë', noya nontoco'. Yosë nontoco' inahuanta' catahuacaso marë'. Ama Yosëri ana'intacaso' yonquirapicosohuë'. ¹⁵ A'napita na'con yonquico'. Canpitaora ninatanamaso pochin cancantoco'. Noya cancantohuachina', ina marë' canpitanta' noya cancantoco'. Sëtohuachina', sëtoco'. ¹⁶ Noya ninicatoma' ya'huëco'. Ama a'na piyapi tëranta' nocancosohuë'. Topinan piyapi pochin cancantatoma', ya'ipiya catahuaco'. Ama: "Caso' na'con na'con nitotërahuë," tocosohuë'. Ama ina pochin yonquicosohuë'.

¹⁷ A'na piyapi ma'sha onpotohuachinquëma', ama i'huërëtocosohuë'. Noya nico' a'napitanta' catahuacaso marë'. ¹⁸ Ama piyapi'sa' no'huicosohuë'. No'huihuachinënquëma', ama canpitariso' no'huicosohuë'. Onpopionta' nanan anoyatoco'. ¹⁹ Nosoroatënquëma' iyaro'sa', os-haquëran pënënanquëma'. Ama i'huërëtocosohuë'. Tananpitoco' Yosëri ana'inchin. Quiricanëñ quëran naporin: "Co noyahue' nipesopita cari ana'intarahuë. No'tëquëñ ana'intarahuë," tënín Yosë. ²⁰ Napoaton "Inimiconëma' tanahuachin, a'caco'. Yamorohuachin, o'shitoco'. Inapotohuatama', inimiconëma' atapanarama'," tënín anta'. ²¹ Ama sopai natëcosohuë'. Nani ma'sha ayonquirinquëmaso' a'pomiataco'. Yosë yonquiatoma', noyasáchin nico'. Inapotohuatama', sopai minsëarama'.

13

¹ Copirno acorinsopita natëco'. Yosë nohuanton, copirno, chirinchi, coisë, hua'an, inapita ya'huërin. Co Yosë nohuantérinhuë' naporini, co inapita ya'cointonahuë'. Napoaton natëco'.

² Co copirno acorinsopita natëhuatamahuë', Yosënta' co natëaramahuë'. Ina marë' ana'intarinquëma'. ³ Noya nipatama', co hua'ano'sa' no'huiarinënquëmahue'. Co natëhuatamahuë', no'huiarinënquëma' ni'ton, tê'huatacao' ya'huërin. ¿Nohuantérama' hua'ano'sa' noya nicainënquëmaso'? Noya nico' nipachin noya ni'inënquëma'. ⁴ Yosëri acorin a'painënpoaso marë'. Nipirinhuë', co noyahuë' nipatama', tê'huatoco'. Co topinan quëran chiníquën nanan quëtérinhuë'. Yosëri acorin co noyahuë' napisopita ana'intacaso marë'. ⁵ Napoaton hua'ano'sa' natëco' ana'intochinënquëma'. Isonta' yonquicaso' ya'huërin: "Yosëri acorin natëcaso marë", ta'toma', natëco'. ⁶ Ina nohuanton, hua'ano'sa' ya'huërin noya nicacaiso marë'. Ina marë' nani tahuëri sacatapi. Napoaton pahuërëtacaso' camaitérindo' pahuërëtarama'.

⁷ Ya'ipiya no'tëquën pahuërëtoco'. Hua'ano'sa' catahuacaso marë' pahuërëtacaso' ya'huëhuachina', quëtoco'. Chiníquën nanantopi ni'ton, noya nicatoma', natëco'.

⁸ Nihuitohuatama', a'naroáchin pahuërëtoco'. Ya'ipi piyapi nosoroco'. Inaso' na'con na'con Yosë nohuantérin. Nosorohuatama', iráca pënëntérindo' noya natëarama'. ⁹ Iráca pënëntohuachina, itérin: "Sa'ahuanpatama', ama a'na sanapi së'huacosohue'. Ama

tëpatocosohuë'. Ama manta' ihuatocosohuë'. Ama nonpinapicosohuë'. Ama a'na piyapi ma'shanënpita nohuantapatocosohuë',” tënин. Ninosorohuatëhua', ya'ipi Yosë pënëninfoaso' natëarëhua'. “Quëmaora ninosororanso pochachin a'napitanta' nosoroquë,” tënин Yosë. ¹⁰ A'napita nosorohuatama', co no'huiaramahuë'. Co pinosaramahuë'. Nóya catahuarama'. Napoaton nosorohuatama', Yosë nóya natëarama huachi.

¹¹ Ya'nan imarihua': “Pahuanarin Quisocristo o'mantacaso',” tënëhua'. Iporaso niperinhuë' nani o'mantacaso' tahuëri ya'caritëriarin. Naporo' nicha'ësarinfoa'. Napoaton ama huë'érëso pochin yonquicosohuë'. Yosë no'tequën natëco'.

¹² Hua'qui' piyapi'sa' co noyahue' nicatona', tashi pochin cancantopirinahuë'. Iporaso' Sinioro tahuërinëñ ya'caritëriarin. Napoaton ama tashi pochin cancantahuasohuë'. Sontaro'sa' hua'na quëran a'mopiso pochin tahuëri pochin cancantatëhua', noyasáchin niahua'. ¹³ Tahuëri niperchina, a'ninquëchin ni'ton, noyasáchin ninë'. A'naquënsö niperinhuë' pitasachin pa'yatopi. Na'a tahuëri nansarápi, o'osápi, coshatápi, no'piápi. Ama pitaso' pa'yatocosohuë'. Ama no'picosohuë'. Ama pi'pisha téranta' nimonshitacamaso' yonquicosohuë'. Ama nino'huicosohuë'. Ama a'na piyapi noyapatoma', no'huicosohuë'.

¹⁴ Sontaro'sa' hua'na a'mopiso pochin Quisocristo ya'copirinfoa' ama sopai minsëininfoaso marëhuë'. Napoaton Quisocristo na'con yonquiatoma', ina pochachin cancantoco'. Ina natëtoma', ama pi'pian téranta' yonquicosohuë' co noyahue' nicacamaso marë'.

14

Co ninocanacaso' ya'huërinsohuë'

¹ A'naquënso' Quisocristo imasapirinahuë', co ya'ipi cancanëna quëran natëyátërapihuë'. "Pënëntërinsonta' natëcaso' ya'huërin," topi. Inapitanta' huë'pachina', noya nontoco'. "Huëco' iyaro'sa' Yosë chinotahua'," itatoma', cortoquë ichiya'conco'. Ama ninocanacamaso marë' ninontocosohuë'. ² A'naquënso' "Quisocristoíchin nicha'ërinpoa' ni'ton, ya'ipi cosharo' noya capacaso'," ta'tona' ya'ipi ca'pi. A'napitaso nimirinhuë', "Noshá ca'patéhuá', oshahuanéhuá'," ta'tona' ya'ipi nosha a'popi. ³ Noshá ca'patama', ama nosha a'poro'sa' nocancosohuë'. Noshá a'pohuatamanta' "Noshá ca'nama' ni'ton, co noyahuë' ninama'," ama itocosohuë'. Cato chachinquëma' Yosë noya ni'ninquëma' ni'ton, ama ninapotocosohuë'. ⁴ Co a'napita piyapinën nocanacaso ya'huërinhuë'. Piyapinën noya nipachina, co noyahuë' nipachinanta' hua'anëni nitotarinso'. Yoséíchin ya'ipinpoa' hua'anëntërinpoa' ni'ton, no'tequëñ sha'huitarinpoa'. Inasáchin nanitérin achinicancainpoaso'. Co canpoa capiniso' ninocanacaso' ya'huërinhuë'.

⁵ Inapochachin a'naquën: "Cotio chinoto tahuëri noya noya," topi. Naporo' tahuëri chinotatona', Yosë chinotopi. A'napitaso nimirinhuë' "Nani tahuëri noya Yosë chinotacaso'," topi. Co tahuëri imarëhuahuë'. Quisocristo imarëhuaso'. Napoaton ama nisha nisha yonquicosohuë'. A'naya a'nayanquëma' cancanëma quëran

na'con yonquico' noya nicacamaso marë'. ⁶ Ma tahuërisona chinotohuatama', Yosë yonquiatoma', ina chinotarama'. Inapochachin nosha ca'patama', Yosë yonquiatoma', coshatërama'. "Yosparinquën, Sinioro," itërama'. Co nosha ca'na'pinquëmahuënta' Yosë yonquiatoma', coshatërama'. "Yosparinquën, Sinioro," itërama' canpitanta'. ⁷ Co canpoara nipa'yatacaso marë' ya'huërhahuë'. Chiminpatëhuanta' co canpoara marë' chiminarihuahuë'. ⁸ Sinioro piyapinënpoa' ninëhua'. Ina natëcaso marë' nanpitëhua', ya'huërhua'. Ina yonquiinpita chiminarihua'. Nanpihuatëhuanta', inasáchin hua'anëntarinpoa'. Ina quëran chiminacaso' nipachin, ina yonquiatëhua', chiminarihua'. Inasáchin imarëhua'. ⁹ Ya'ipinpoa' hua'anëntinpoaso marë' Quisocristo chiminin. Nani chimirin minsërahuaton, chini chiniquën nanantaton, nanopiantarin. Napoaton nanopirëhuasopita, chiminpisopitanta', ya'ipinpoa' hua'anëntarinpoa'.

¹⁰ Ayaro' tahuëri ya'ipinpoa' natanarinpoa' co noyahue' nipisopita ana'intacaso marë'. ¿Onpoatonta' nipachin iyaparin nocanan? Co ina pochin nicacaso' ya'huërinhuë'. Yoséichin no'tëquën anitorarinpoa'. ¹¹ Iráca quiricanënquë naporin: "Caso' Yosëco ni'to, co nonpinahuë".

A'na tahuëri ya'ipi piyapi'sa' isonahuatona', chintonatarinaco.

'Quëmasáchin Yosënquën,' itarinaco," ténin Yosë.

¹² Ayaro' tahuëri nanihuachin, ya'ipinpoa' Yosë natanarinpoa'. Ma'marësona ma'sha ninëhuaso' natanarinpoa'. A'naya a'nayanpoa' no'tëquën sha'huitacaso' ya'huapon.

Noya noya imacaso marë' nicatahuahua'

¹³ Napoaton ama huachi ninocancosohue'. A'napita imapisopita catahuaco' noya cancanchina'. Ni'cona anishacancantotama'. ¹⁴ Ya'ipi cosharo' noya capacaso'. Co manta' a'pocaso' ya'huérinhue'. Sinioro Quisoso imato, naporahué. Napoaton nitotérahué. A'naquënso nimirinhuë: "Co Yosë nohuantérinhue' nosha capacaso'", taponaraihué', ca'pachina', tēhuëñchachin oshahuanpi. ¹⁵ Isonta' yonquico'. A'naquëma' ya'ipi cosharo' noya ca'nama'. A'naquënso nimirinhuë' co nosha ca'pihuë'. "Huëco' ina ca'ahua'", itohuatama', co noyahuë' cancantapona' nimara. "Co noyahuë' capacaso'", taponaraihué', ca'pachina', co huachi noyahuë' cancantapi. Napoaton inapita nosoroatoma', ama napotocosohue'. Ama cosharoachin yonquiatoma', a'napita anishacancantocosohue'. Inapita marënta' Quisocristo chiminin. ¹⁶ Ma'sona téranta' noya nicacaso' ya'huépirinhuë', a'napita co noyahuë' ni'pachinëñquëma', ama napocosohue'. Ni'cona co noyahuë' nicatëñenquëma' nonapichinëñquëma'. ¹⁷ Yosë noya hua'anëntérinpoa'. Ina imapatëhua', noya nisarëhua'. Asanocancanarinpoa' ni'ton, co nino'huicaso' ya'huérinhue'. Yosëso', ca'nëhuaso', o'orëhuaso', inapita co onpopinchin yonquirinhuë'. Ispirito Santo catahuarinpoa' noya cancantahuaso'. Catahuahuachinpoa', capa cancantarihua'. ¹⁸ Ina pochin Quisocristo imapatëhua', Yosë noya ni'sarinpoa'. Piyapi'santa' noya ni'sarinpoa'.

¹⁹ Napoaton noya ninicatëhua', ya'hua'ahua'.

Nicatahuahua' noya noya imacaso marë'. ²⁰ Ama ca'namaso marë' a'napita anishacancantocosohuë'. Ya'ipi cosharo' noya capacaso'. Co manta' a'pocaso ya'huërinhuë'. Nipirinhue', a'naquën co ina natëtonahuë', ca'pachina', co noyahuë' cancantapi. Napoaton co yaca'pachinahuë', naporor' canpitanta' tananpitoco' nisha cancantohuachina'. ²¹ Ama manta' a'napita anishacancantacamaso' yonquicosohuë'. Ca'namaso marë', o'oramaso marë', ama inapita marë' a'napita anishacancantocosohuë'. Iyaparin pochin nosoroatoma', catahuaco' noya noya imacaiso marë'. ²² Ma'sona téranta' nipatama', "Yosë nohuantérinso' nisarahuë," ta'toma', noya nico'. Cancanënpoa quëran huarë': "Noya nisarahuë," topatëhua', noya cancantarihuë'. ²³ Napoaponahuë': "Co Yosë nohuantérinhuë' iso cosharo capacahuaso'," tarihuuarahuë', ca'patëhua', oshahuanarihua'. Ina pochin yonquiarihuarahuë' ma'sona téranta nipatëhua', oshahuanarihua'. Nipirinhue', "iso cosharo noya capacaso'," tēcaton ca'patan, co oshahuanaranhuë'.

15

Nicatahuacaso' ya'huërinso'

¹ Canpoaso' ya'ipi cancanënpoa quëran imarëhua'. "Quisocristoíchin nicha'ërinpoa'," ta'tëhua', co nisha nisha yonquirëhuahuë'. A'naquënso nipirinhue' co ya'ipi cancanëna quëran natëyáterapihuë'. Inapitanta' oshaquëran pënënatëhua', catahuahua' noya imaina'. Ama canpoara nohuantérëhuasoráchin

yonquia'huasohuë'. ² A'napita yonquiatëhua', catahuahua' noya cancanchina'. Catahuahuatëhua', noya noya imasapi. ³ Quisocristoso' co inaora nohuantérinso' yonquirinhue'. Yosëíchin natërin. Ina nontaton, itërin: "Quëma inimiconënrita Tata, no'huirinënqué. Natëranqué ni'ton, no'huirinaco canta'," itërin. Quiricanënqué naporinso chachin ninin. ⁴ Iráca Yosë quiricanënqué na'con ninshitopi. Canpoanta' yonquicaso marë' napopi. "Iráca imapisopitanta' ma'sha onpoaponaraihuë", Yosë yonquiatona', ahuantopi. Yosëri noya catahuahuachina, imamiatopi. Inapochachin Yosë noya catahuarinpoa' canpoanta'," ta'caso marë' ninshitopi. ⁵ Yosëso' catahuarinpoa' ya'ipiya ahuantacaso'. Ina achinicancaninpoa', ina pochin cancantacaso marë'. Ina catahuainquéma' noya ninicatoma' ya'huëcamaso marë'. Quisocristo naporinso pochachin nico'. ⁶ Ina quëran co nisha nisha yonquiaramahuë'. Napopináchin cancantatoma', nóya Yosë chinotarama'. Hui'nin chachin hua'anëntérinpoa', Quisocristo imarëhuaso'. "Ma noyacha Yosëso' catahuarinpoa paya," tosarama'.

Nisha piyapi'santa' Yosë imacaiso ya'huërinso'

⁷ Quisocristo co nocaninpoahuë'. Ina pochin canpitanta' ninosoroatoma', ama ninocancosohuë'. Nisha nisha piyapinpoa' ni'tehua', pi'pisha nisha inachintéröhua'. Nisha nisha nirihuarahuë', noya ninontahua'. Ina quëran "Ma noyacha Yosëri catahuarin ni'ton, ninosoropi paya," tosapi. ⁸ Iráca cotioro'sa'

shimashonëna' nontaton, Yosëri itërin: “A'na tahuëri Cristo a'paimarahuë,” itërin. Napoaton Quisocristo a'paimarin cotioro'sa' catahuacaso marë'. Sha'huitërin ni'ton, a'paimarin. Co onporonta' nonpininhuë'. ⁹ Nisha piyapi'sarinta' imacaiso marë' o'marin. A'chintohuachinara, inahuanta' Yosë chinotapi. “Ma noyacha nosororinpoa paya,” tosapi. Quiricanënquë ninshitopi.

“Nisha nisha piyapi'sa' ya'huërinquë, Siniro, chinotaranquën.

Yonquiatënquën, cantararahuë,” tënин.

10 Ina quëran taantarin:

“Cotioro'sa' Yosë chinotatona', noya cancantopi. Canpitanta' nisha piyapi'sanquëma' nipo-marahuë', jina chinotatoma', noya cancantoco'!” tënин.

11 Naquëranchin taantarin:

“Tata Yosë chinotatoma': ‘Ma noyanquëncha quëmaso paya,’ itoco'.

Nisha nisha piyapi'saquëmanta' ina chinotoco',” tënин.

12 Isaiasënta' Quisocristo ninoton, ninshitërin.

“A'na tahuëri Quisi shiin nasitimapon.

Cotio piyapi niponahuë', mashotohuachin, ya'ipi piyapi'sa' hua'anëntarin.

Nisha nisha piyapi'sarinta' ina natëtona', ninarapi,” tënин.

13 Yosëíchin têhuëñchachin catahuarinpoa' chiníquën cancantacaso'. Canpitanta' catahuainquëma' nóya cancantacamaso marë'. Asanocancainquëma'. Inasáchin yonquihuatama', catahuarinquëma'. Ispirito Santo ya'ipi

nanitaparin. Catahuahuachinquëma', chini chiníquën cancantatoma', noya ninarama'.

14 Canpitaso' iyaro'sa', noya piyapinquëma'. Yosë nanamën noya nitotërama'. Napoaton nipënënamaso' nanitarama', tënahuë.

15 Napoaponahuë', chiníquën miachin pënënatënquëma', ninshitaranquëma' na'con na'con ayonquica'huanquëmaso marë'. Yosë nosoroatonco, acorinco nanamën a'china'huaso marë'. **16** Quisocristo chachin a'parinco nisha nisha piyapi'sa' a'chinta'huaso marë'. Nanamën a'chintarahuë inapitanta' imacaiso marë'. A'chinato, Yosë marë' sacatarahuë. Nisha piyapi'santa' imapachina', Ispirito Santori ya'coancantarín. Noyápiachin cancan quëtarin. Ina marë' Yoséri noya ni'sarin.

17 Quisocristo catahuarinco ni'ton, noya a'chinahuë. Napoaton noya cancantërahuë.

18 Quisocristo noya catahuahuachincora, nisha nisha piyapi'sa' a'chintërahuë. Ina nohuanton, noya ninahuë ni'ton, natëpi. Co catahuarincohü'e' naporini, co imaitonahuë'. Napoaton inasáchin sha'huitaranquëma'. **19** Tëhuëñchachin Ispirito Santo ananitërinco ni'ton, na'a cania'piro'sa' a'naroáchin anoyatërahuë Yosë natëcaiso marë'. Ina ni'sahuatona', natëpi. Ispirito Santori ya'coancantërin ni'ton, imapi. Quirosarinquë a'chintërahuë. Ina quëran pa'sápato, Iriricoquë huarë' Quisocristo nanamën a'chintëra'piarahuë.

Ya'ipi parti pënëntërahuë. **20** Insëquësona a'na piyapiri a'chintohuachina, co inaquëso' a'chinahuë'. Co Quisocristo nohuitopiquëhuë' pa'nuhuë. Ina marë' acorinco ni'ton,

inaporinquéráchin a'china'huaso' nohuantérahuë.

21 Yosë quiricanënqué ninorin:

"Nisha nisha parti co Yosë nanamën
natanaponaraihuë', natanapi.

Co nitotopirinahuë', a'na tahuëri nitotapi," ténin.

Ipora huarë' nisha nisha parti a'chintérahuë.

Nomaquë yapa'ninso'

22 Napoaton hua'qui' nicapënquéma'
yapa'pirahuë', pa'sápato, co nanitérahuë'. **23** Iséquë
nani ya'ipi a'chintérahuë. Naporahuaton,
ya'nipishahüe' yani'nanquéma ni'ton, iporaso'
nicapënquéma' pa'sarahuë. **24** Nani yonquirahuë
Ispania'pa' a'china'huaso marë'. Inatohua'
pa'pato, nirapënquéma'. Naporó huarë' nino-
huitarihua'. Hua'quimiáchin yacapaténquéma',
pi'pian téranta' a'chintaranquéma'. Ina quëran
yapa'pato, catahuaco noya pa'i, topirahuë'.
25-26 Iporaso nipirinhüe' Quirosarinqué'ton
pa'sarahuë. Inatohua' na'a imapisopita
ya'huëpirinahuë'. Ma'sha pahuantopi ni'ton,
parisitapi. Ina natantahuatona', Masitoniquë
imapisopitarí inahuara nohuanton yacatahuapi.
Acayaqué imapisopitarinta' yacatahuapi.
Pahuantérinsopita nosoroatona', coriqui
yontonpiso' quëtérinaco. Ina quëtonta'huaso
marë' pa'sarahuë. **27** Inahuanta' Quisocristo
imapi ni'ton, catahuatacaso' pa'yatopi.
"Cotioro'sa' imapisopita Yosë nanamën
nitotatona', a'chintérinënpoa' ni'quëhuarë',
canpoarinta' ma'sha quëtacaso' ya'huërin. Nisha
piyapinpoa' nipirëhuahuë', Yosë nohuitacaso
marë' catahuarinënpoa' ni'ton, canpoarinta'

catahuahua' ama ma'sha pahuanchinasohuë'," nitopi. ²⁸ Napoaton cari coriqui quëtapo pa'sarahuë. Huénantahuato, nicapënquëma' pa'sarahuë. Ina quëran Ispaniaquë pa'sarahuë. ²⁹ Canpitataquë pa'pato, Quisocristo noya catahuarinco nanamën a'chinta'huanquëmaso marë', ténahuë.

³⁰ Canpitanta' iyaro'sa' Quisocristo imarama'. Ispirito Santo catahuarinpoa' ni'ton, ninosoroarëhua'. Napoaton chiníquën Yosë nontoco' catahuainco. ³¹ Cotia parti na'a piyapi'sa' co Yosë natëpihuë'. Inatohua' pa'pato, Yosë nontoco' ama macainacoso marëhuë'. Naporahuaton, coriqui quëtontahuato, Yosë nontoco' cotioro'sa' imapisopita Quirosarinquë ya'huëpiso' noya nicainacoiso marë'. ³² Ina quëran Yosë nohuanton, canpitataquë pa'sarahuë. Noya cancantato, nontaranquëma'. Noya ninontohuatëhua', chiníquën cancantarahuë. ³³ Yosëíchin asanocancaninpoa'. Canpitanta' noya catahuainquëma', ténahuë. Amen.

16

Nipayarinsopita yonquirinso'

¹ Imoya Huipi noya sanapi, ténahuë. Inanta' noya imarin. Sincriaquë ya'huaton, tiacona ya'conin. Inaquë imapisopita na'con catahuarin ni'ton, noya ni'co'. ² Canpitataquë canconpachin, Quisocristo imarama' ni'ton, noya nontoco'. Ma'sha pahuantohuachin, quëtoco'. Ina sanapi na'a piyapi'sa' catahuarin. Canta' catahuarinco.

³ Pirisira, Aquiro, inapita yonquiato, saludos a'patarahuë. Na'con catahuarinaco

Quisocristo nanamën a'chinaca'huaso marë'.
 4 Iráca a'napita yatëpapirinacohuë', inapita co chimirin té'huatatonaraihuë', catahuarinaco. Ina marë' pi'píshachin shichiminaponaraihuë', catahuarinaco ni'ton, cha'ërahuë. Ina marë' "Yosparinquën," itërahuë. Nisha piyapi'sa' imapisopitarinta' "Yosparinquën," itopi inahuarinta'. 5 Aquiro pëinënqué chachin a'naquën niyontonpi Yosë chinotacaiso marë'. Inapitanta' yonquiato, saludos a'patarahuë. Ipinítonta' saludos a'patarahuë. Asia parti pa'patëra, ina'ton Quisocristo imarin. Inaro'co noya nipayarai. 6 Marianta' saludos a'patarahuë. Na'con catahuarinquëma'. 7 Antronico, Coniasë inapitanta' saludos a'patarahuë. Inapitaso' ca pochin cotio piyapi nipi. Quisocristo imapi anta'. Imaraiso marë' napopináchin tashinan pëiquë po'morinacoi. Yosë nohuanton, iráca inahuanta' acopi a'chinacaiso marë'. Noya a'chinpi. Co'huara ca imayatérasocohuë', imapi.

8 Anpriasënta' saludos a'patarahuë. Inanta' Quisocristo imarin. Inaro'co noya nipayarai.
 9 Orpanonta' saludos a'patarahuë. Inanta' noya catahuarincoi Quisocristo nanamën a'china'huaiso marë'. Istaquisënta' noya nipayarai ni'ton, saludos a'patarahuë.
 10 Apirisënta' saludos a'patarahuë. Ya'ipi cancanën quëran Quisocristo natërin. A'napitari aparisitopirinahuë', co a'porinhuë'. Aristoporo pëinënqué ya'huëpisopitanta' saludos a'patarahuë.
 11 Iortiononta' saludos a'patarahuë. Inanta' cotio piyapi. Narsiso pëinënqué ya'huëpisopitanta' Quisocristo imapisopita saludos a'patarahuë.

¹² Imoya Tripina, Imoya Triposa, inapitanta' saludos a'patarahuë. Nani tahuëri piyapi'sa' catahuapi Yosë imacaiso marë'. Imoya Pirisitanta' noya ni'nahuë. Inanta' na'con piyapi'sa' catahuarin ni'ton, saludos a'patarahuë.

¹³ Noponta' saludos a'patarahuë. Noya Quisocristo marë' sacatérin. A'shionta' yonquirahuë. Mamahuë pochin ni'nahuë carinta'. ¹⁴ Asincrito, Priconti, Irimasë, Patropasë, Irimisë, ya'ipi imapisopita inaquë ya'huëpiso', inapitanta' saludos a'patarahuë. ¹⁵ Piroroconta' Coniarë chachin saludos a'patarahuë. Nirionta' oshinë chachin yonquiato, saludos a'patarahuë. Orinpasënta' yonquiarahuë. Ya'ipi imapisopita inapitarë' niyontonpiso' saludos a'patarahuë.

¹⁶ Imaramasopita capini noya ninosoroatoma', nisë'quëco'. A'napita Quisocristo imarinsopitanta' nisha nisha parti ya'huëpisopita saludos a'patarinënquëma'.

¹⁷ Quisocristo nanamëñ nónya a'chintérinënquëma'. A'naquënsö nípirihuë' co no'tequëñ a'chinpihuë'. Yaanishacancantopi. Ni'cona, iyaro'sa', nonpintochinënquëma'. Inséquësona a'chintohuachinara, nisha nisha yonquiapi. Ama inapita natancosohuë'. Tananpitoco' pa'ina'. ¹⁸ Quisocristoso' hua'anënpoa' nípirihuë', co inapitariso' natëpihuë'. Inahuara nohuantopisoráchin yonquipi. Noyasha nonaponaraihuë', co no'tequëñ nonpihuë'. Co noya nitotopiquëhuë' a'chintohuachinara, a'naroáchin nonpintopi. ¹⁹ Canpitaso nípirihuë' noya natërama' ni'ton, ya'ipi piyapi'sa' natantopi. Ina marë'

noya cancantërahuë. Na'con yonquico' noya nicacamaso marë'. Ama oshahuanamaso marë' yonquicosohue'.²⁰ Yoséíchin catahuarinpoa' sano cancantacaso'. Sopai yanonpintopirinquëmahuë', Yosé catahuarinquëma' ni'ton, a'naroáchin sopai minséarama'. Canpita marë' Yosé nontarahuë. Inaora nohuanton, Sinioro Quisocristo noya catahuainquëma', ténahuë.²¹ Timotionta' saludos a'patarinquëma'. Inaso' catahuarinco a'china'huaso'. Nosio, Cason, Sosipatro, inapitanta' saludos a'patarinënquëma'. Inapitaso' cotio piyapi'sa'.²² Ca Tirsio iso quirica ninshitaranquëma'. Paono sha'huitérincoso' ninshitaranquëma'. Canpitanta' Yosé imarama' ni'ton, saludos a'pataranquëma'.²³ Acayonta' yonquiaténquëma', saludos a'patarinquëma'. Ina pëinënqué yacapatërahuë. Inaquë chachin imaraisopita niyontonai Yosé chinota'huaiso marë'. Irasitonta' saludos a'patarinquëma'. Iso ninanoqué coriqui tapana'pi inaso'. Iya Coartonta' saludos a'patarinquëma'. [²⁴ Inaora nohuanton, Sinioro Quisocristo na'con catahuainquëma'. Amen, ténahuë.]

Ma noyacha Yosëso paya, itahua'

²⁵ Nani tahuëriya Yosé chinotahua'. Ya'ipi nanitaparin. Ina achinicancaninquëma' imamia tacamaso marë'. Nanamën ténins pochachin catahuarinquëma'. Ina nanan chachin a'chintëranquëma'. Quisocristo nanamën inaso'. Iráca quëran huarë' co nanamën nitotopirinahuë', iporaso' Yosé anitotërinpoa'.²⁶ Quiricanën quëran anitotërinpoa'. Iráca a'naya a'naya

ninotona', Yosë nohuanton, ninshitopi. Iráca quëran huarë' Yosë ya'huërin. Co onporonta' chiminaponhuë'. Nanpimiatarin. Ina nohuanton, nanamën ya'ipi parti sha'huiarëhua'. Nisha nisha piyapi'sa' anitotarëhua' natëcaiso marë'.
²⁷ Yoséíchin chinotacaso' ya'huërin. Inaíchin ya'ipi nitotërin. Quisocristo catahuarinpoa' noya noya ina chinotacaso marë'. Ipora quëran huarë' inasáchin chinotahua'. Ama onporonta' naniantahuasohuë'. Amen. Nani ninshitëranquëma huachi.

Paono

Yosë nanamëñ

New Testament in Chayahuita (PE:cbt:Chayahuita)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chayahuita

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chayahuita

cbt

Peru

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chayahuita

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

2b907844-bec1-5cc7-a0e4-401d867c40e7